

Analysis of The Discursive Formation and Practices of Security-Military Discourse of the Islamic Republic of Iran and The Three Discourses of Western, Muslim Brotherhood and Salafi-Takfiri In The West Asian Region

Nima Rezaei

Associate Professor of International Relations, Department of International Relations, Faculty of Law and Political Science, University of Kharazmi, Tehran, Iran
Email: nima.r@khu.ac.ir

 0000-0002-8500-8882

Mojtabaa Shariati

Assistant Professor of Political Science, Department of Political Science, Faculty of Humanities, University of Yasuj, Yasuj, Iran (Corresponding Author)
Email: m.shariati17@gmail.com

Abstract

The collapse of the Syrian political system on December 8, 2024 and the inauguration of Donald J. Trump at the White House on January 20, 2025 will have profound impacts on the West Asian region. The primary objective of this research is to examine the new discursive formation and, consequently, analyze the discursive articulations, as well as the security-military practices, of the Islamic Republic of Iran and the three discourses of the Western, the Muslim Brotherhood, and the Salafi-Takfiri in West Asia (Middle East) region. Thus, this study seeks to answer the central research question: "In the discursive formation of West Asia following the collapse of the Syrian political system in December 2024 and the inauguration of Donald J. Trump in January 2025, what will be the position of the Islamic Republic of Iran's security-military discourse?" The proposed hypothesis is as follows: Beginning in January 2025, the discursive field in West Asia region will witness the presence of four security-military discourses, none of which will hold a hegemonic status: 1) The 'Resistance' discourse", whose primary enunciator is the Islamic Republic of Iran. Its discursive 'Others' are Israel, the United States, and Salafi-Takfiri forces, while its chain of equivalence includes the Islamic Republic of Iran, resistance groups in Yemen, Lebanon, Iraq, Palestine, and Syria, as well as adherents of revolutionary Islam and segments of the population hostile to Israel and the U.S. in the region. 2) The 'Western' security-military discourse, whose primary enunciator is the U.S. under Trump, encompassing several sub-discourses. Its discursive 'Other' consists of forces opposing Western values, while its chain of equivalence includes Israel, so-called moderate Arab states, and populations adhering to Western lifestyles and values in the region. 3) The 'Muslim Brotherhood' discourse, which gains discursive strength following the fall of the Syrian political system, with Turkey as its primary enunciator. Its discursive 'Others' are forces opposing the revival of the Ottoman Empire, including the Kurdish sub-discourse, while its chain of equivalence comprises Turkey, Qatar, Syria, and adherents of a non-revolutionary interpretation of Islam (Muslim Brotherhood-style secular Islam). 4) "The 'Salafi-Takfiri' discourse", whose primary enunciator shifted from Saudi Arabia to ISIS after June 21, 2017, when Mohammed bin Salman was appointed Crown Prince. Its discursive 'Others' are Shaites and forces opposing Salafi-Takfiri Islam (including Western-oriented groups), while its chain of equivalence includes Salafi-Takfiri groups in the region and adherents of Salafi Islam (neither revolutionary nor Muslim Brotherhood interpretations)." Additionally, this study seeks to answer the following sub-question: "Based on the new discursive formation in West Asia, what security-military practices will each of the four discourses pursue?"

Keywords: Resistance Discourse, Western Discourse, Muslim Brotherhood Discourse, Salafi-Takfiri Discourse

Extended Abstract

The collapse of the Syrian political system on December 8, 2024 and the inauguration of Donald J. Trump at the White House on January 20, 2025 will have profound impacts on the West Asian region. The primary objective of this research is to examine the new discursive formation and, consequently, analyze the discursive articulations, as well as the security-military practices, of the Islamic Republic of Iran and the three discourses of the Western, the Muslim Brotherhood, and the Salafi-Takfiri in West Asia(Middle East) region. Thus, this study seeks to answer the central research question: "In the discursive formation of West Asia following the collapse of the Syrian political system in December 2024 and the inauguration of Donald J. Trump in January 2025, what will be the position of the Islamic Republic of Iran's security-military discourse?" The proposed hypothesis is as follows: Beginning in January 2025, the discursive field in West Asia will witness the presence of four security-military discourses, none of which will hold a hegemonic status: 1) "The 'Resistance' discourse", whose primary enunciator is the Islamic Republic of Iran. Its discursive 'Others' are Israel, the United States, and Salafi-Takfiri forces, while its chain of equivalence includes the Islamic Republic of Iran, resistance groups in Yemen, Lebanon, Iraq, Palestine, and Syria, as well as adherents of revolutionary Islam and segments of the population hostile to Israel and the U.S. in the region. 2) The 'Western' security-military discourse, whose primary enunciator is the U.S. under Trump, encompassing several sub-discourses. Its discursive 'Other' consists of forces opposing Western values, while its chain of equivalence includes Israel, so-called moderate Arab states, and populations adhering to Western lifestyles and values in the region. 3) "The 'Muslim Brotherhood' discourse", which gains discursive strength following the fall of the Syrian political system, with Turkey as its primary enunciator. Its discursive 'Others' are forces opposing the revival of the Ottoman Empire, including the Kurdish sub-discourse, while its chain of equivalence comprises Turkey, Qatar, Syria, and adherents of a non-revolutionary interpretation of Islam (Muslim Brotherhood-style secular Islam). 4) "The 'Salafi-Takfiri' discourse", whose primary enunciator shifted from Saudi Arabia to ISIS after June 21, 2017, when Mohammed bin Salman was appointed Crown Prince. Its discursive 'Others' are Shiites and forces opposing Salafi-Takfiri Islam (including Western-oriented groups), while its chain of equivalence includes Salafi-Takfiri groups in the region and adherents of Salafi Islam (neither revolutionary nor Muslim Brotherhood interpretations)." Additionally, this study seeks to answer the following sub-question: "Based on the new discursive formation in West Asia, what security-military practices will each of the four discourses pursue?" The following sub-hypotheses are proposed:

a) The 'Resistance' discourse (articulated primarily by the Islamic Republic of Iran):

1. It will maintain an antagonistic relationship with the Western and Salafi-Takfiri discourses.
2. It will avoid establishing an antagonistic relationship with the Muslim Brotherhood discourse.
3. Since the Resistance discourse frames Israel as the "primary enemy of the region's people," it will counter Western discursive attempts to destabilize the signifier "Israel" within its discourse, making Israel a key site of discursive conflict with the West.
4. Tensions with the U.S. across the region will decrease until the nuclear issue is resolved.

5. A purely nuclear agreement with the U.S. (in the absence of maximum pressure) will be pursued, but no negotiations will be authorized if the U.S. enforces maximum pressure.
 6. The agreement with Saudi Arabia will be maintained.
 7. Tensions with neighboring countries will be managed.
 8. Military drills, exercises, and the strengthening of Iran's security-military capabilities will continue.
 9. Covert enhancement of the security-military capabilities of Resistance Axis groups will intensify, avoiding media exposure.
- b) The 'Western' discourse (articulated primarily by the U.S. under Trump):****
1. It will maintain an antagonistic relationship with the Resistance and Salafi-Takfiri discourses.
 2. It will avoid antagonizing the Muslim Brotherhood discourse.
 3. It will seek to fix the signifier "Israel" within its discourse as a strategic partner and ally, supporting Israel through settlement expansions and arms sales.
 4. Efforts to expand the Abraham Accords to other regional countries (especially Saudi Arabia) will continue.
 5. Pressure on Arab states to increase investments and arms purchases from the U.S. will intensify.
 6. Preventing Iran from acquiring nuclear weapons will remain a key signifier, sustaining a "carrot-and-stick" policy. Negotiations with Iran under maximum pressure will be prioritized.
 7. Extreme Iranophobic rhetoric (e.g., regime change advocacy) will moderate (but not cease) pending the nuclear issue's resolution. The binary of "non-nuclear Iran as prosperous vs. nuclear Iran as destitute" will be emphasized.
 8. The Trump administration will seek military-security gains in West Asia through rhetoric and threats, particularly against Yemen's Houthis (designated as an FTO).
 9. Pressure on Iraq and Lebanon to marginalize Resistance groups and fully align them with the Western discourse will increase.
 10. The discourse's weak "metaphorical power" will be exacerbated by Trump's linguistic patterns, failing to offer a clear future vision or present itself as the sole crisis solution, leading to a partial erosion of its chain of equivalence.
 11. U.S. military presence in the region will persist.
- c) The 'Muslim Brotherhood' discourse (articulated primarily by Turkey):****
1. It will not establish an antagonistic relationship with the other three discourses.
 2. It will attempt to incorporate Egypt into its chain of equivalence.
 3. Despite Syria's inclusion in its chain of equivalence post-December 8, 2024, the Muslim Brotherhood discourse will not articulate the "liberation of Jerusalem," leading to limited Turkish responses to Israeli military actions in Syria.
 4. Its primary 'Other' will be the Kurdish sub-discourse (under the Western discourse), sustaining hard/soft security confrontations with groups like the PYD/YPG and PKK.
 5. It will deploy all security-military and economic resources to stabilize Syria's new political system.
 6. Efforts to persuade wealthy Arab states (Qatar, Saudi Arabia, UAE, Kuwait) to invest in Syria will increase.
- d) The 'Salafi-Takfiri' discourse (articulated primarily by ISIS):**

1. It will maintain an antagonistic relationship with the Western and Resistance discourses.
2. It will avoid antagonizing the Muslim Brotherhood discourse.
3. It will strive to revive its chain of equivalence in the region.
4. Efforts to incorporate Syria and Iraq into its chain of equivalence will intensify.
5. The group's terrorist operations will escalate.

Methodology

This research is an analytical-descriptive study with a methodology based on Laclau and Mouffe's discourse analysis method. The data was collected from library and web-based sources (official and credible websites).

Findings and Discussion

Findings of the present study confirm both the primary and secondary hypotheses, demonstrating that the four security-military discourses of "Resistance," "the Western," "Muslim Brotherhood," and "Salafi-Takfiri" — each derived from their own discursive articulations — will pursue a set of security-related practices in the near future, at least until these four discourses undergo rearticulation. This has been thoroughly examined in the study. In this context, the reasons behind the Resistance security-military discourse's failure to achieve hegemonic status, despite its extensive chain of equivalence, were discussed. Based on credible survey results, it was demonstrated that Operation Al-Aqsa Storm and the Zionist regime's crimes in the region have positively impacted the chain of equivalence of the Islamic Republic of Iran's discourse (Resistance discourse). Thus, a series of measures must be taken to prevent the erosion of Iran's position as the primary enunciator of the Resistance security-military discourse. Another key issue analyzed through the lens of Laclau and Mouffe's discourse theory was why the Muslim Brotherhood's security-military discourse has not attained hegemonic status. It was noted that while this discourse has simultaneously incorporated the two elements of "ethnicity" and "religion (Muslim Brotherhood-style Islam)," its avoidance of establishing an antagonistic relationship with the other three discourses in the region has significantly diluted its logic of difference without expanding its chain of equivalence. Furthermore, employing the concept of "hegemonic intervention," the study highlighted that with the exception of a few security-military cases in West Asia (such as Syria and Libya), Turkey has no substantial presence or influence in other regional security-military issues. As long as the Muslim Brotherhood security-military discourse fails to externalize "Israel" as the primary threat to the Arab world and does not articulate the "liberation of Jerusalem" within its discourse, achieving hegemonic status will remain unlikely. Finally, the study discussed six key issues that could become focal points of new discursive conflicts, potentially completely reshaping discursive formations in West Asia and leading to divergent security actions and practices: Iran's nuclear dossier and U.S. engagement with it, Israel, The future of Syria's political system, The resurgence of ISIS in the region, The Kurdish issue, The future of Resistance groups in Iraq, Lebanon, Gaza, and Syria.

E-ISSN: 2588-6541 / Center for Strategic Research / Quarterly of Foreign Relations
Quarterly of Foreign Relations is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

doi 10.22034/fr.2025.506132.1642

تحلیل صورت‌بندی گفتمانی و کردارهای گفتمان امنیتی - نظامی جمهوری اسلامی ایران و سه گفتمان غرب، اخوانی و سلفی - تکفیری در منطقه غرب آسیا

نیما رضایی

عضو هیئت‌علمی گروه روابط بین‌الملل، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

Email: nima.r@khu.ac.ir8882-8500-0002-0000

مجتبی شریعتی

استادیار علوم سیاسی، گروه علوم سیاسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه یاسوج، یاسوج، ایران (نویسنده مسئول)
Email: m.shariati17@gmail.com

چکیده

سقوط نظام سیاسی سوریه در ۸ دسامبر ۲۰۲۴ (۱۸ آذر ۱۴۰۳) و استقرار ترامپ در کاخ سفید در تاریخ ۲۰ ژانویه ۲۰۲۵ (۱۱ بهمن ۱۴۰۳) تأثیرات عمیقی بر منطقه غرب آسیا بر جای خواهد نهاد. هدف اصلی پژوهش حاضر، بررسی صورت‌بندی گفتمانی جدید و به‌تبع آن بررسی مفصل‌بندی‌های گفتمانی و کنش‌ها و کردارهای امنیتی-نظامی گفتمان جمهوری اسلامی ایران (موسوم به مقاومت) و سه گفتمان غرب، اخوان‌المسلمین و سلفی-تکفیری در منطقه غرب آسیا است. بنابراین، پژوهش حاضر در پی پاسخ به این پرسش است که «در صورت‌بندی گفتمانی در منطقه غرب آسیا پس از سقوط نظام سیاسی سوریه در دسامبر ۲۰۲۴ و استقرار دونالد ترامپ در کاخ سفید در ژانویه ۲۰۲۵، موقعیت گفتمان امنیتی-نظامی جمهوری اسلامی ایران چگونه خواهد بود؟»، این فرضیه را ارائه می‌دهد که «از ژانویه ۲۰۲۵، میدان گفتمانی در منطقه غرب آسیا شاهد حضور چهار گفتمان امنیتی-نظامی است که هیچ‌یک دارای منزلت هژمونیک نیستند: ۱. گفتمان «مقاومت» که بیان‌کننده (اداکننده) اصلی آن جمهوری اسلامی ایران است، دگرها یا غیرخودی‌های گفتمانی آن، اسرائیل، ایالات متحده و نیروهای سلفی-تکفیری و زنجیره هم‌ارزی آن شامل جمهوری اسلامی ایران و گروه‌های مقاومت در یمن، لبنان، عراق، فلسطین، سوریه و مردم معتقد به اسلام انقلابی و بخشی از مردم متنفذ از اسرائیل و ایالات متحده در منطقه است؛ ۲. گفتمان امنیتی-نظامی «غرب» که بیان‌کننده اصلی آن ایالات متحده دوران ترامپ است و دارای چندین خرده گفتمان است، دگر یا غیرخودی گفتمانی آن، نیروهای مخالف ارزش‌های غربی و زنجیره هم‌ارزی آن شامل اسرائیل، دولت‌های موسوم به عرب میانه‌رو و مردم معتقد به سبک زندگی و ارزش‌های غربی در منطقه است؛ ۳. گفتمان «اخوان‌المسلمین» که پس از سقوط نظام سیاسی سوریه نوعی قوت گفتمانی پیدا کرده و بیان‌کننده اصلی آن ترکیه است، دگرهای گفتمانی آن نیروهای مخالف احیای امپراتوری عثمانی و خرده گفتمان کردها و زنجیره هم‌ارزی آن شامل ترکیه، قطر، سوریه و مردم معتقد به قرائت غیرانقلابی از اسلام (اسلام سکولار اخوانی) است؛ ۴. گفتمان «سلفی-تکفیری» که از ۲۱ ژوئن ۲۰۱۷ که محمد بن‌سلمان به‌عنوان ولیعهد عربستان سعودی انتخاب گردید، بیان‌کننده اصلی آن از عربستان سعودی به داعش منتقل شده است و دگرهای گفتمانی آن، شیعه و نیروهای مخالف اسلام سلفی-تکفیری (ازجمله غرب‌گرایان) و زنجیره هم‌ارزی آن شامل گروه‌های سلفی-تکفیری در منطقه و مردم معتقد به اسلام سلفی (نه قرائت انقلابی و نه قرائت اخوانی از اسلام) است.» این پژوهش همچنین به‌دنبال پاسخ به این پرسش فرعی خواهد بود که «براساس صورت‌بندی گفتمانی جدید در منطقه غرب آسیا، کدام دسته از کنش‌ها و کردارهای امنیتی-نظامی دنبال می‌گردد؟»

کلیدواژه‌ها: گفتمان مقاومت، گفتمان غرب، گفتمان اخوان‌المسلمین، گفتمان سلفی-تکفیری

مقدمه و بیان مسئله

دسامبر ۲۰۲۴ (۱۸ آذر ۱۴۰۳) نیروهای احمد الشرع ملقب به ابومحمد الجولانی بدون مقاومت نیروهای ارتش سوریه، وارد دمشق شدند و نظام سیاسی سوریه و حکومت خاندان اسد پس از ۶۱ سال سقوط کرد. ورود ترامپ جمهوری خواه به ساختمان کاخ سفید در ۲۰ ژانویه ۲۰۲۵ (۱ بهمن ۱۴۰۳) به عنوان شخصی که مبتنی بر «رنالیسم اصولگرا»^۱ (Anton, 2019, Paragraph 4) می‌اندیشد و به صراحت، سند «استراتژی امنیت ملی» ایالات متحده در دولت اول خود در سال ۲۰۱۷ را «یک استراتژی [مبتنی بر] رنالیسم اصولگرا»^۲ نامیده بود (The White House, 2017, p. 1) نیز مزید بر علت خواهد شد تا کنش‌های امنیتی-نظامی در منطقه غرب آسیا را پیچیده‌تر نماید.

اگرچه با چهارچوب‌های نظری مختلف می‌توان این پدیده‌ها و وقایع امنیتی را تحلیل نمود، لکن واضح و میرهن است که هر نظریه تحلیل‌هایی را در رابطه با پدیده‌های فوق ارائه می‌دهد که با تحلیل سایر نظریه‌ها متفاوت است. در اینجا لازم است که به دیدگاه «توماس کوهن» و مفهوم «نظریه‌زدگی مشاهده»^۳ اشاره نمود. به باور «کوهن» و اندیشمندانی نظیر «ویلفرد سلارس»، «ان.آر. هنسن» و «پل فایرابند»، تمامی مشاهده‌ها در قالب این یا آن نظریه صورت می‌پذیرند. به بیان دقیق‌تر، تمامی مشاهده‌ها، «نظریه‌زده» هستند. بحث «کوهن» درباره «نظریه‌زدگی مشاهده» مبتنی بر این مطلب است که وقتی ما به جهان می‌نگریم، هر آنچه در جهان فیزیکی می‌بینیم از پشت «لنز [عینک]» نظریه‌ای که پذیرفته‌ایم، است. ممکن است تغییر جهت داده و نظریه دیگری را بپذیریم. در این صورت، جهان را به شیوه متفاوتی «می‌بینیم». این [موضوع] نه تنها مفاهیم نظری ما که حتی گزارش‌های ما از رویدادهایی که به صورت مستقیم مشاهده کرده‌ایم را شامل می‌گردد (Chernoff, 2007, p. 105). بنابراین، پژوهشگر با انتخاب یک نظریه، عینکی بر چشم خود می‌نهد و از پشت قاب عینک به جهان و پدیده‌های آن می‌نگرد و تحلیل خود را ارائه می‌دهد.

در این پژوهش تلاش شده است تا به پدیده‌های امنیتی از پشت عینک نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه نگریسته شود. هدف اصلی پژوهش حاضر، بررسی صورت‌بندی گفتمانی جدید در منطقه غرب آسیا و به تبع آن بررسی مفصل‌بندی مجدد

-
1. Principled realism
 2. A strategy of principled realism
 3. Theory-ladenness of observation

چهارگفتمان امنیتی-نظامی «مقاومت»، «غرب»، «اخوان‌المسلمین» و «سلفی-تکفیری» براساس نظریه تحلیل گفتمان ارنستو لاکلاو و شنتال موفه است. این پژوهش در پی پاسخ به این پرسش اصلی که «در صورت‌بندی گفتمانی در منطقه غرب آسیا پس از سقوط نظام سیاسی سوریه در دسامبر ۲۰۲۴ و استقرار ترامپ در کاخ سفید در ژانویه ۲۰۲۵، موقعیت گفتمان امنیتی-نظامی جمهوری اسلامی ایران چگونه خواهد بود؟»، این فرضیه را ارائه می‌دهد که «از ژانویه ۲۰۲۵، میدان گفتمانی در منطقه غرب آسیا شاهد حضور چهار گفتمان امنیتی-نظامی است که هیچ‌یک دارای منزلت هژمونیک نیستند: ۱. گفتمان «مقاومت» که بیان‌کننده (یا اداکننده) اصلی آن جمهوری اسلامی ایران است، دگرها یا غیرخودی‌های گفتمانی آن اسرائیل، ایالات متحده و نیروهای سلفی-تکفیری و زنجیره هم‌ارزی آن شامل جمهوری اسلامی ایران و گروه‌های مقاومت در یمن، لبنان، عراق، فلسطین، سوریه و مردم معتقد به اسلام انقلابی و بخشی از مردم متفرغ از اسرائیل و ایالات متحده در منطقه است؛ ۲. گفتمان امنیتی-نظامی «غرب» که بیان‌کننده اصلی آن ایالات متحده دوران ترامپ است و دارای چندین خرده گفتمان است، دگر یا غیرخودی گفتمانی آن نیروهای مخالف ارزش‌های غربی و زنجیره هم‌ارزی آن شامل اسرائیل، دولت‌های موسوم به عرب میانه‌رو و مردم معتقد به سبک زندگی و ارزش‌های غربی در منطقه است؛ ۳. گفتمان «اخوان‌المسلمین» که پس از سقوط نظام سیاسی سوریه نوعی قوت گفتمانی پیدا کرده و بیان‌کننده اصلی آن ترکیه است. دگرهای گفتمانی آن نیروهای مخالف احیای امپراتوری عثمانی و خرده گفتمان‌گردها و زنجیره هم‌ارزی آن شامل ترکیه، قطر، سوریه و مردم معتقد به قرائت غیرانقلابی از اسلام (اسلام سکولار اخوانی) است و ۴. گفتمان «سلفی-تکفیری» که از ۲۱ ژوئن ۲۰۱۷ که محمد بن سلمان به‌عنوان ولیعهد عربستان سعودی انتخاب گردید بیان‌کننده اصلی آن از عربستان سعودی به داعش منتقل شده است. دگرهای گفتمانی آن شیعه و نیروهای مخالف اسلام سلفی-تکفیری (از جمله غرب‌گرایان) و زنجیره هم‌ارزی آن شامل گروه‌های سلفی-تکفیری در منطقه و مردم معتقد به اسلام سلفی (نه قرائت انقلابی و نه قرائت اخوانی از اسلام) است.»

در این پژوهش همچنین به‌دنبال پاسخ به این پرسش فرعی که «براساس صورت‌بندی گفتمانی جدید در منطقه غرب آسیا، هر یک از چهار گفتمان، کدام دسته از کنش‌ها و کردارهای امنیتی-نظامی را دنبال می‌نمایند؟»، فرضیه فرعی خود را ارائه می‌دهد که در ادامه مورد بحث قرار خواهد گرفت.

لازم به ذکر است که شش موضوع ۱. پرونده هسته‌ای ایران و نحوه تعامل ایالات متحده با آن؛ ۲. اسرائیل؛ ۳. آینده نظام سیاسی سوریه؛ ۴. قدرت گرفتن داعش در منطقه؛ ۵) کُردها و ۶. آینده گروه‌های مقاومت در عراق، لبنان، غزه و سوریه می‌توانند محل منازعات گفتمانی جدید باشند، در نتیجه این قابلیت را دارند که صورت‌بندی‌های گفتمانی در منطقه غرب آسیا را به‌صورت کامل تغییر دهند و در نتیجه آن، شاهد کنش‌های و کردارهای امنیتی متفاوتی باشیم.

سازمان‌دهی پژوهش حاضر به این شکل است که در ابتدا چهارچوب نظری پژوهش حاضر یعنی نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه معرفی می‌گردد. در ادامه، ضمن بررسی مفصل‌بندی چهار گفتمان امنیتی-نظامی «غرب»، «مقاومت»، «اخوان المسلمین» و «سلفی-تکفیری»، کنش‌ها و کردارهای امنیتی-نظامی در منطقه غرب آسیا مورد تدقیق قرار می‌گیرد. از نظر تجزیه و تحلیل این پژوهش در زمره تحقیقات توصیفی و تحلیلی قرار دارد. داده‌های مربوط نیز از منابع کتاب‌خانه‌ای و وب‌محور (تارنماهای رسمی و معتبر) جمع‌آوری شده است. پژوهش حاضر یک «پژوهش تلفیقی توصیفی» تک‌روشی تک‌مرحله‌ای است. تک‌روشی از آن جهت که در این پژوهش، داده‌های کیفی به یک روش «تحلیل گفتمان» و داده‌های کمی تنها به یک روش «استفاده از منابع کتاب‌خانه‌ای و اینترنتی موجود» گردآوری می‌گردند. علت اطلاق اصطلاح تک‌مرحله‌ای نیز از آن جهت است که روش کیفی و روش کمی به‌کار گرفته شده تنها در یک مرحله به‌کار گرفته می‌شوند. لازم به ذکر است که در پژوهش‌های آمیخته توصیفی، محقق به‌منظور تشریح یک پدیده، داده‌های کیفی را در اولویت قرار داده و داده‌های کمی را جهت تشریح ابعاد مختلف پدیده به‌کار می‌گیرد. همچنین، در فرآیند گردآوری داده‌ها، ابتدا داده‌های کیفی را گردآوری می‌نماید و سپس به گردآوری داده‌های کمی پرداخته می‌شود. به‌عبارت دیگر، داده‌های کمی ابزاری جهت توضیح بیشتر و آشکار نمودن برخی جنبه‌های ابهام‌برانگیز می‌گردد.

۱. مبانی نظری: نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه

در ابتدای این بخش، تعاریف مختلف مفهوم «گفتمان» مورد تدقیق قرار می‌گیرد و در ادامه به ذکر اجزای مختلف نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه پرداخته می‌شود.

۱-۱. تعاریف مختلف مفهوم گفتمان

سارا میلز معتقد است که «اصطلاح «گفتمان» در رشته‌های گوناگون رایج شده است: نظریه انتقادی، جامعه‌شناسی، زبان‌شناسی، فلسفه، روان‌شناسی اجتماعی و بسیاری از حوزه‌های دیگر، به طوری که اغلب، [به صورت] تعریف نشده [به حال خود] رها می‌شود، گویی کاربرد آن واقعاً [جزئی از] اطلاعات عمومی است» (Mills, 2004, p. 1). «دورا شیفرین، دِورا تاین و هایدی ای. همیلتون» در کتاب معروف «راهنمای تحلیل گفتمان» عنوان می‌دارند که مفهوم «گفتمان» دارای سه معنای مختلف است: ۱. هر چیزی فراتر از جمله، ۲. کاربرد زبان و ۳. محدوده وسیع‌تری از کردارهای اجتماعی که شامل موارد غیرزبانی و غیراختصاصی زبان^۱ است (Schiffrin, Tannen & Hamilton, 2001). «یورگنسن و فیلیپس» در کتاب معروف خود با عنوان «تحلیل گفتمان به عنوان نظریه و روش» عنوان می‌دارند که زیربنای اصطلاح «گفتمان» این باور کلی است که زبان براساس الگوهای مختلفی ساختاربندی می‌شود که «پاره‌گفتارهای افراد»^۲ در هنگام مشارکت در حوزه‌های مختلف زندگی اجتماعی از آن [الگوها] پیروی می‌کند (Jørgensen & Phillips, 2002, p. 1).

«دایان مک‌دانل» خاطرنشان می‌سازد که گفتمان یک امر اجتماعی است (Macdonell, 1993, p. 1). «سارا میلز» معتقد است که گفتمان‌ها هم فهم ما از واقعیت و هم تصور ما از هویت ما را شکل می‌دهند (Mills, 2004, p. 1). «یعقوب تورفین» مفهوم «گفتمان» را این‌گونه تعریف می‌کند: «گفتمان مجموعه‌ای متمایز از زنجیره‌های دلالتی^۳ است که در آن معنا دائماً مورد مذاکره مجدد قرار می‌گیرد» (Torfing, 1999). مطالب این بخش در رابطه با تعریف مفهوم «گفتمان» را با ذکر تعریف لاکلا درباره مفهوم «گفتمان» به پایان می‌بریم. «ارنستو لاکلائو» در مقاله «ایدئولوژی و پسامارکسیسم» در رابطه با مفهوم «گفتمان» عنوان می‌دارد که گفتمان محدود به گفتار و نوشتار نیست، بلکه «همه نظام‌های دلالت»^۴ را در برمی‌گیرد. در چنین معنایی [گفتمان] با زندگی اجتماعی هم‌مرز است (Laclau, 2006, p. 106).

1. Nonlinguistic and nonspecific instances of language
2. People's utterances
3. A differential ensemble of signifying sequences
4. All systems of signification

۲-۱. نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه

«یورگنسن و فیلیپس» بر این باور هستند که رویکردهای تحلیل گفتمان نقطه عزیمت خود را این ادعای فلسفه زبان‌شناختی ساختارگرا و «پساساختارگرا»^۱ قرار می‌دهند که دسترسی ما به واقعیت همواره از طریق زبان صورت می‌پذیرد. به‌واسطه زبان، «بازنمایی‌هایی از واقعیت»^۲ خلق می‌کنیم که صرفاً بازتاب «واقعیت از پیش موجود»^۳ نیستند، بلکه به برساخت واقعیت [هم] کمک می‌کنند. این بدان معنا نیست که واقعیت، به‌خودی خود وجود ندارد. معانی و بازنمایی‌ها [اموری] واقعی هستند. اشیای فیزیکی نیز وجود دارند، لکن صرفاً از طریق گفتمان معنا پیدا می‌کنند. به‌عنوان نمونه، سیل یک پدیده واقعی است که مستقل از اندیشه و گفتار مردم است؛ اما به‌محض این‌که مردم سعی می‌کنند به آن معنایی نسبت دهند، دیگر [پدیده سیل] خارج از گفتمان نیست (Jørgensen & Phillips, 2002, pp. 9-10).

«جیمز پل جی و مایکل هندفورد» در مقدمه کتاب «راهنمای تحلیل گفتمان راتلج» عنوان می‌دارند که تحلیل گفتمان مطالعه زبان مورد استفاده است. تحلیل گفتمان مطالعه معانی است که به زبان می‌دهیم و [همچنین مطالعه] کنش‌هایی است که هنگام استفاده از زبان در «زمینه‌های خاص»^۴ انجام می‌دهیم. تحلیل گفتمان همچنین گاهی به‌عنوان مطالعه زبان بالاتر از سطح یک جمله [و] مطالعه روش‌های ترکیب جملات در راستای ایجاد معنا، انسجام و انجام مقاصد، تعریف می‌شود (Gee & Handford, 2012, p. 1).

«یورگنسن و فیلیپس» در مورد نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه عنوان می‌دارند که ایده اصلی نظریه گفتمان [لاکلاو و موفه] این است که پدیده‌های اجتماعی هرگز کامل یا تمام‌شده نیستند. معنا در نهایت هیچ‌گاه نمی‌تواند تثبیت شود و این [موضوع] راه را برای کشمکش‌های اجتماعی دائمی حول تعاریف جامعه و هویت باز می‌گذارد و تأثیرات اجتماعی به‌همراه دارد. وظیفه تحلیل‌گر گفتمان ترسیم مسیر این کشمکش‌ها حول تثبیت معنا در همه سطوح امر اجتماعی است (Jørgensen & Phillips, 2002, p. 24).

«جفری گالت هارفام» معتقد است که اهمیت زبان در [اثر] هژمونی و استراتژی سوسیالیستی لاکلا و موفه به‌واسطه این واقعیت مضاعف می‌گردد که بخش عمده

1. Structuralist and poststructuralist linguistic philosophy
2. Representations of reality
3. Reflections of a pre-existing reality
4. Use language in specific contexts

استحکام نظری آن‌ها مرهون جایگزینی اصطلاحات [مدنظر آن‌ها به‌جای اصطلاحات مارکسیستی] است. درحالی‌که مارکسیسم سنتی از «مبارزه طبقاتی»^۱ صحبت می‌کند، لاکلا و موفه [مفهوم] غیریت‌سازی [یا ضدیت]^۲ را جایگزین آن می‌کنند. با تبعیت از [اندیشه‌های] گرامشی، [لاکلا و موفه] به‌جای [مفهوم مارکسیستی] «طبقات سیاسی»^۳، [مفهوم] «اراده‌های جمعی»^۴ را [در نظریه خود] وارد نمودند. [لاکلا و موفه] به‌جای کردار از گفتمان^۵؛ به‌جای کمونیسم از دموکراسی^۶؛ به‌جای هویت از موقعیت^۷؛ به‌جای جامعه از گفتمان؛ به‌جای امر ایجابی [یا مثبت] از امر سلبی [یا منفی]^۸؛ و مهم‌تر از همه، به‌جای سیاست از مفصل‌بندی^۹ [استفاده می‌کنند] (Harpham, 2013, p. 121). «دیوید هوارث» بر این باور است که به‌طور کلی، تلاش [نظری] [لاکلا] را می‌توان شامل سه مرحله اساسی دانست: (۱) تلاش اولیه در راستای ایجاد یک نظریه مارکسیستی در باب ایدئولوژی و سیاست، که از آثار آنتونیو گرامشی و «لوئیس آلتوسر»^{۱۰} بهره گرفته و آن‌ها را گسترش می‌دهد. (۲) توسعه یک نظریه پسامارکسیستی در باب هژمونی که با فلسفه پساساختارگرایانه درآمیخته است. از این‌رو، قاطعانه جبرگرایی و ذات‌گرایی رسوب‌کرده در پارادایم مارکسیستی^{۱۱} را می‌شکند. (۳) توسعه مضاعف این رویکرد پسامارکسیستی از طریق تعامل عمیق‌تر با فلسفه ساختارشکنانه ژاک دریدا و تفسیر ژاک لاکان از روان‌کاوی فرویدی^{۱۲}. اثر «لاکلا» برای توصیف و تبیین پیدایش و زوال ایدئولوژی‌های سیاسی و صورت‌بندی‌های اجتماعی^{۱۳} که [ایدئولوژی‌های سیاسی] در درون آن‌ها ساخته می‌شوند و نیز قوام [یا تکوین] سوژه‌های اجتماعی^{۱۴} ضروری است (Howarth, 2015). هدف نظریه گفتمان فهم امر اجتماعی به‌عنوان یک (بر) «ساخت گفتمانی»^{۱۵} است

1. Class struggle
2. Antagonism
3. Political classes
4. Collective wills
5. For practice, discourse
6. For communism, democracy
7. For identity, position
8. For positivity, negativity
9. For politics, articulation
10. Antonio Gramsci and Louis Althusser
11. Residual determinism and essentialism of the Marxist paradigm
5. Jacques Derrida's deconstructionist philosophy and Jacques Lacan's interpretation of Freudian psychoanalysis
13. Social formations
7. Constitution of social subjects
15. An understanding of the social as a discursive construction

که بر این اساس، اصولاً همه پدیده‌های اجتماعی را می‌توان با استفاده از ابزارهای تحلیل گفتمانی تحلیل نمود (Jørgensen & Phillips, 2002, p. 24). «لاکلا» بر این باور است که مساهمت اصلی نظریه گفتمان به حوزه سیاست، مفهوم‌سازی قدرت بوده است (Laclau, 2007, p. 545).

در جدول شماره یک، دو، سه و چهار، هجده مورد از مفاهیم نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه شرح داده شده است. از مجموع مطالب عنوان شده، چهار گزاره مهم در راستای کاربست در این پژوهش وام گرفته می‌شود:

۱. کارویژه و کارکرد اصلی گفتمان «معنادهی» است. به‌عنوان یک نمونه، به یک پدیده نظیر سیل یا حتی به یک شخص نظیر «ترامپ» می‌توان در گفتمان‌های مختلف معانی مختلفی داد. «ترامپ» به‌عنوان یک شخص، در گفتمان مقاومت معنای «قاتل شهید سلیمانی» را دارد. گفتمان راست افراطی آمریکا، «ترامپ» را به‌عنوان «ناجی ایالات متحده» معنا می‌دهد. گفتمان دموکرات به «ترامپ» معنای «زمینه‌ساز افول ایالات متحده» می‌دهد؛ بنابراین، یک پدیده یا یک فرد ممکن است در چند گفتمان مختلف، چند معنای کاملاً متفاوت داشته باشد.

جدول ۱: ۶ مورد از مفاهیم نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه (منبع: نگارندگان)

نام مفهوم	توضیح مفهوم در نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه
مفصل‌بندی (Articulation)	ما هر کرداری (practice) را که میان عناصر (elements) رابطه‌ای برقرار می‌کند، به‌گونه‌ای که هویت آن عناصر در نتیجه این کردار مفصل‌بندی تغییر یابد، مفصل‌بندی می‌نامیم. کلیت ساختار یافته حاصل از کردار مفصل‌بندی را گفتمان می‌نامیم (Laclau & Mouffe, 2001, p. 105). به تعبیر لاکلا و موفه، مفصل‌بندی‌ها، مداخلات تصادفی (contingent interventions) در یک زمینه تصمیم‌ناپذیر (undecidable terrain) هستند. این بدان معناست که مفصل‌بندی‌ها به‌صورت دائمی، ساختارهای معنادهی (structures of meaning) را به‌شودهای غیرقابل پیش‌بینی شکل داده و در آن مداخله می‌کنند (Jørgensen & Phillips, 2002, p. 29). به بیان ساده، مفصل‌بندی به‌منظور جوش دادن و ربط دادن عناصر مجزا و پراکنده به‌کار می‌رود و هویت و معنای جدیدی به این عناصر می‌بخشد.
نقطه کانونی (یا نقطه تلاقی) (Nodal Point)	هر گفتمانی به‌منابه تلاش برای تسلط بر حوزه گفتمان‌گونه‌گی، در راستای جلوگیری از جریان تفاوت‌ها (flow of differences) و ساخت یک مرکز شکل می‌گیرد. ما نقاط گفتمانی ممتاز این تثبیت جزئی (partial fixation) را نقطه کانونی (یا نقطه تلاقی) می‌نامیم (Laclau & Mouffe, 2001, p. 112). «نقطه کانونی (یا نقطه تلاقی)» یک نشانه ممتاز (a privileged sign) است که سایر نشانه‌ها حول آن آسجام می‌یابند و نظم می‌گیرند. سایر نشانه‌ها معنای خود را به‌واسطه رابطه‌ای که با «نقطه کانونی» دارند، کسب می‌کنند (Jørgensen & Phillips, 2002, p. 26). «نقطه کانونی» عمود خیمه یک گفتمان می‌باشد که با نبودن آن خیمه فرو می‌ریزد.
وقته (یا لحظه یا دقیقه) (Moment)	مواضع تفاوت (differential positions)، تا آن‌جا که به‌نظر می‌رسند در یک گفتمان مفصل‌بندی شده‌اند، وقته نامیده می‌شوند (Laclau & Mouffe, 2001, p. 105). به بیان دیگر، وقته‌ها دال‌هایی هستند که حول «دال مرکزی» گرد آمده‌اند، درون یک گفتمان مفصل‌بندی شده‌اند و موقتاً به هویت معنایی دست یافته‌اند. اگر «دال مرکزی» یک نشانه می‌باشد، وقته‌ها، نشانه‌های متعددی هستند.
دال شناور (Floating Signifier)	دال‌های شناور، نشانه‌هایی (signs) هستند که گفتمان‌های مختلف در راستای معنادهی (meaning) (به آن‌ها) به شیوه منظر خود تلاش می‌کنند. نقطه‌های کانونی، دال‌های شناور هستند، اما در حالی که اصطلاح نقطه کانونی به نقطه تبلور (point of crystallisation) در یک گفتمان خاص اشاره دارد، اصطلاح «دال شناور» به مبارزه مداوم میان گفتمان‌های مختلف در راستای تثبیت معنای نشانه‌های مهم (مطابق خواست و منافع آن گفتمان) تلقی دارد (Jørgensen & Phillips, 2002, p. 28).
عنصر (Element)	عناصر، نشانه‌هایی هستند که معنای آن‌ها هنوز تثبیت نشده است. نشانه‌هایی که معنای متعدد و بالقوای دارند (یعنی چندمعنایی (polysemic) هستند). با استفاده از مفهوم «عنصر»، اکنون می‌توانیم مفهوم گفتمان را مجدداً صورت‌بندی کنیم: گفتمان تلاشی می‌کند عناصر را از طریق تقلیل (احاطت چندمعنایی آن‌ها) (by reducing their polysemy) به یک معنای کلیلاً ثابت، به وقت یا لحظه تبدیل کند (Jørgensen & Phillips, 2002, pp. 27-28).
حوزه گفتمان‌گونه‌گی (Field of Discursivity)	گفتمان کلیتی (a totality) است که در آن هر نشانه از طریق روابط خود با نشانه‌های دیگر (نظیر تئوری مایه‌گیری) به‌عنوان یک نقطه یا لحظه تثبیت گردیده است. این عامل به‌واسطه برون‌گذاری (exclusion) تمام معنای احتمالی دیگری که نشانه می‌توانست داشته باشد، انجام می‌پذیرد، یعنی تمامی راه‌های ممکن دیگر که نشانه‌ها از طریق آن‌ها می‌توانند با یک‌دیگر مرتبط شوند، از این‌رو، یک گفتمان، (اصلاً در راستای) کاهش حالت‌ها (a reduction of possibilities) است. گفتمان تلاشی در راستای جلوگیری از فرز نشانه‌ها (sliding of the signs) نسبت به یک‌دیگر و در نتیجه ایجاد یک نظام معنایی یک‌پارچه (a unified system of meaning) می‌باشد. «لاکلا و موفه» همه حالت‌هایی را که گفتمان برون‌گذاری او طرداً می‌کند «حوزه گفتمان‌گونه‌گی» می‌نامند. «حوزه گفتمان‌گونه‌گی» مخزنی (a reservoir) برای نگهداری (آزاد معنای تولید شده توسط کردار مفصل‌بندی (articulatory practice) produced by the surplus of meaning) می‌باشد - یعنی برون‌گذاری او طرداً معناهایی که هر نشانه در گفتمان‌های دیگر دارد یا داشته است، توسط یک گفتمان خاص به‌منظور ایجاد وحدت معنایی (a unity of meaning) «حوزه گفتمان‌گونه‌گی» به‌عنوان هر چیز خارج از گفتمان (everything outside the discourse) درک می‌شود، (یعنی همه چیزهایی که گفتمان برون‌گذاری او طرداً کرده است) (Jørgensen & Phillips, 2002, pp. 26-28).

۲. در هر گفتمان براساس معنایی که به یک پدیده یا یک شخص داده می‌شود، اقدام و عمل می‌شود. مفهوم کردار گفتمانی نیز ناظر بر همین معنا است. در مثال سیل، در گفتمان منابع طبیعی، معنای پدیده سیل، «نتیجه قطع درختان»، معنای سیل در گفتمان مذهبی «نتیجه خشم خداوند» و در گفتمان سیاسی، سیل «نتیجه سوءمدیریت سیاسی و ناتوانی دولت در ساخت سیل‌بند» معنا می‌شود. متناسب با این معنادهی، هر گفتمان کردارها و کنش‌های مختلفی را توصیه و انجام می‌دهد. اگر گفتمان منابع طبیعی قدرت را در دست گیرد، کردار و کنش خود را معطوف به جلوگیری از قطع درختان می‌نماید. اگر گفتمان مذهبی، قدرت را در دست گیرد، کردار و کنش خود را معطوف به جلوگیری از انجام گناه توسط مردم قرار می‌دهد و اگر گفتمان سیاسی، قدرت را در دست گیرد، کردار و کنش خود را معطوف به ساخت سیل‌بند جهت مهار سیل قرار می‌دهد. این‌گونه است که گفته می‌شود زبان، ماشینی است که خلق می‌کند و در نتیجه، جهان اجتماعی را می‌سازد^۱ و «تغییر در گفتمان ابزاری برای تغییر جهان اجتماعی است»^۲ (Jørgensen & Phillips, 2002, p. 9).

1. Language is a 'machine' that generates, and as a result constitutes, the social world
 2. Changes in discourse are a means by which the social world is changed.

جدول ۲: ۳ مورد دیگر از مفاهیم نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه (منبع: نگارندگان)

نام مفهوم	توضیح مفهوم در نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه
هژمونی (Hegemony)	آنتونیو گرامشی که یکی از منابع اصلی الهامبخش لاکلا و موفه است. مفهوم «هژمونی» را به‌عنوان توضیح فرآیندهایی که در آن روستا (superstructure) در ایجاد آگاهی مردم (people's consciousness) نقش دارند، به‌کار بست. بهترین معنی «هژمونی» سازمان‌دهی رضایت (organisation of consent) می‌باشد، فرآیندهایی که از طریق آن‌ها انواع فرودستانه آگاهی (subordinated forms of consciousness) بیون توسل به خشونت یا اجبار ساخته می‌شود (Jørgensen & Phillips, 2002, p. 37). گفتمان‌های مختلف - که هر یک شیوه خاصی برای گفتگو بیرون جهان اجتماعی و در آن ارائه می‌دهند - در راستای دستیابی به «ابوابه» و «موقیبت» «هژمونی» یعنی تثبیت معانی زبان به روش «منظوراً خود» بر اساس خواست و منافع خود (fix the meanings of language in their own way). درگیر کشمکش دائمی با یکدیگر هستند. از این‌رو، هژمونی را می‌توان عموماً به‌عنوان تسلط یک چشم‌انداز خاص (dominance of one particular perspective) فهم نمود (Jørgensen & Phillips, 2002, pp. 6-7).
زنجیره هم‌ارزی (Chain of Equivalence)	«یورگنسن و فیلیپس» بر این باورند که مفهوم زنجیره هم‌ارزی به معنابخشی به دل‌های اصلی اشاره دارد (Jørgensen & Phillips, 2002, p. 50). «مرده» نمونه‌ای از یک دال اصلی است و گفتمان‌های مختلف محتوای متفاوتی (different content) را برای این دال در نظر می‌گیرند. این امر از طریق پیوند دال‌ها به‌یکدیگر (به‌واسطه) «زنجیره‌های هم‌ارزی» که هوبت را به صورت رابطه‌ای (relationality) ایجاد می‌کنند، صورت می‌پذیرد. (رواسات) گفتمانی «مرده» (discursive construction of 'man') معین می‌کند که «مرده» معادل او هم‌ارز [چه چیزهایی است و با چه چیزهایی تفاوت دارد. به‌عنوان نمونه یک گفتمان رایج «مرده» را با «قدرت»، «عقل» و «فوتبال» (و خیلی چیزهای دیگر) معادل می‌داند و آن را در تضاد با زن «متفعل»، «دوای احساسات شدید» و «آشپزی» قرار می‌دهد. از این‌رو، گفتمان دست‌نواصع‌های رفتاری (behavioural instructions) در اختیار افرادی که مرده یا زن شناخته می‌شوند ارائه می‌کند که آن‌ها نیز باید از آن دست‌نواصع‌ها پیروی کنند تا به‌عنوان یک مرده یا زن (واقعی) در نظر گرفته شوند (Jørgensen & Phillips, 2002, pp. 42-43). «لاکلا و موفه» عنوان می‌دارند که تفاوت‌ها تا آن‌جا که به‌عنوان بیان چیزی یکسان در زیربنای همه آن تفاوت‌ها استفاده می‌شوند، یکدیگر را خنثی می‌کنند. مشکل تعیین محتوای آن «چیز مشابه» است که در حلقه‌های مختلف آن‌چیزها [هم‌ارزی وجود دارد. اگر به‌واسطه زنجیره هم‌ارزی، تمام تعین‌های عینی شمار در حلقه‌های آن آن‌چیزها هم‌ارزی از بین رفته باشند، آن‌گاه هوبت را صرفاً می‌توان از طریق تعین ابعلی (positive determination) که در زیربنای همه آن‌ها قرار دارد، یا از طریق ارجاع مشترک آن‌ها به چیزی بیرونی مشخص نمود. اولین مورد از این احتمالات متنی است: یک تعین ابعلی مشترک به‌صورت مستقیم و بی‌دلیل نیز به رابطه هم‌ارزی بیان می‌شود. اما مرجع مشترک نمی‌تواند ابعلی باشد زیرا در آن صورت رابطه بین دو قطب نیز می‌تواند به‌صورت مستقیم و ابعلی ساخته شود و این امر، لوقا فاعل تفاوت‌های مستتر در یک رابطه هم‌ارزی کل را غیرممکن می‌کند (Lacoue & Mouffe, 2001, p. 127). به بیان ساده، کاروان «زنجیره هم‌ارزی» پوشاندن و مخفی نمودن تفاوت‌ها می‌باشد. جامعه، خلقت و ذاتی متکثر و چندگانه دارد که نظم و انسجام را در یک جامعه از بین می‌برد. تلاش زنجیره هم‌ارزی معطوف به پوشاندن و مخفی نمودن این تکثر و چندگانه‌گی می‌باشد تا نظم و انسجام در آن جامعه برقرار گردد. به‌واسطه زنجیره هم‌ارزی، معادله تولید شده توسط گفتمان‌های دیگر کمرنگ می‌شوند و صرفاً معنایی که توسط آن گفتمان تولید می‌شود، برجسته و پررنگ می‌گردد. در این راستا، «یورگنسن و فیلیپس» خاطر نشان می‌سازند که هوبت به‌صورت گفتمانی از طریق «زنجیره‌های هم‌ارزی» (رواساخته می‌شود. در زنجیره‌های هم‌ارزی نشانه‌ها در تقابل با زنجیره‌های دیگر [و] به‌صورت زنجیره‌های یک‌دیگر مرتبط می‌شوند و بدین‌سان مشخص می‌کنند که سوزده چه چیزی هست و چه چیزی نیست (Jørgensen & Phillips, 2002, p. 43).
منطق تفاوت (Logic of Difference)	«منطق تفاوت» دال‌ت بر متکثر بودن جامعه دارد و یک‌دست بودن جامعه را زیر سوال برده و تعاریفها و تفاوت‌های میان نیروهای اجتماعی را درون‌گذار و برجسته می‌نماید. «منطق تفاوت» به‌واسطه تأکید بر تنوع و تفاوت‌های موجود در جامعه، اختلافات موجود در عرصه اجتماعی را برجسته می‌سازد و «زنجیره هم‌ارزی» موجود را به هم می‌ریزد. «یورگنسن و فیلیپس» عنوان می‌دارند که «منطق هم‌ارزی» (logic of equivalence) اثر دور‌رایی به‌گونه‌ای عمل نموده که همه افراد غیر سفیدپوست (non-white people) به‌تدریج به‌عنوان سیاه (black) شناخته شدند. رنگ‌ها و خاستگاه‌های مختلف آفریننده، در معنای (category) «سیاه» دست‌بندی شدند و «سیاه» در تقابل با چیزی که نبود، یعنی به‌عنوان «غیر سفیدپوست» تعریف شد. بدین‌سان، فضای اجتماعی در یک تقاضا فطری او به دو قطب متضاد تقبیل پیدا کرد که بر اساس آن، تنها هویت‌های موجود «سیاه» و «سفید» بودند. در مقابل استوارت هال (Stuart Hall) «منطق تفاوت» را ترویج می‌کند، زیرا او تلاش می‌کند تا دو قطب متضاد «سفید» و «سیاه» را در تعداد بیشتری از هویت‌های خالی تر دست‌بندی نماید. به هوبت حال، مقوله‌های مربوطه نه تنها سیاه و سفید هستند، بلکه به‌عنوان نمونه در بازتابی او (in his representation) جنسیت و فضای اجتماعی (gender, and the social space) (حداقل) چهار نوع مختلف هوبت پر شده است: زنان سیاه‌پوست، مردان سیاه‌پوست، زنان سفیدپوست و مردان سفیدپوست. این مثال هوبت‌چین نشان می‌دهد که در پروژه‌های سیاسی، به «منطق هم‌ارزی» و نه «منطق تفاوت» را نمی‌توان به‌صورت پیشینی (a priori) (به‌عنوان) مسیر مترقیانه‌تر (و موثرتر) (more progressive way to go) تعیین نمود. در حالی که «منطق هم‌ارزی» یک خطی مشترک (common platform) برای «سیاهان» در راستای [طرح] ادعای حقوق برابر [با سفیدپوست‌ها] فراهم نمود، در عین حال، بر تفاوت‌های درونی و بی‌عدالتی‌های ناشی از تعارض افراد به [سیاه] سفید (injustices) (cross-cutting the black/white distinction) سبب ایجاد «سیاه/پوست» (black' mobilisation) را تضعیف نماید (Jørgensen & Phillips, 2002, pp. 44-45).

۳. تا زمانی که یک پدیده یا شخص گفتمانی نشود، گفتمان‌های مختلف درصدد معنادگی به آن پدیده یا شخص بر نخواهند آمد. به‌عنوان نمونه، از آنجا که قطب جنوب در معرض منازعات گفتمانی قرار نگرفته است، گفتمان‌های مختلف به این منطقه یک معنا می‌دهند. اما، منطقه «خاورمیانه» در محل منازعات گفتمانی قرار گرفته است. لذا در گفتمان غرب، معنای «خاورمیانه» به آن داده می‌شود. در گفتمان مقاومت، معنای «غرب آسیا» دارد و در گفتمان راست افراطی در غرب به آن معنای «خاور نزدیک» می‌دهند. بنابراین، یک پدیده جغرافیایی نظیر خاورمیانه هم می‌تواند در محل منازعات گفتمانی قرار گیرد و دارای چندین معنای متفاوت شود. تلاش «ترامپ»

جهت تغییر نام خلیج مکزیک به خلیج آمریکا نیز در راستای معناداری یک مکان جغرافیایی براساس گفتمان ارزیابی می‌شود.

جدول ۳: ۶ مورد دیگر از مفاهیم نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه (منبع: نگارندگان)

نام مفهوم	توضیح مفهوم در نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه
آنتاگونیسم یا غیریت‌سازی [یا تضام یا ضدیت] (Antagonism)	دیدگاه ما این است که آنتاگونیسمها یا غیریت‌سازیها با تخصیصها، روابط عینی نبینند، بلکه روابطی هستند که مرزهای تعلیمی عینیت‌ها را آشکار می‌کنند. جامعه حول این مرزها شکل می‌گیرد و آن‌ها مرزهایی غیریت‌سازنده یا تضامی (antagonistic limits) هستند (Lacoue & Mouffe, 2001, pp. 333-337). آنتاگونیسمها یا ضدیت‌ها، برای ما، روابط عینی (objective relations) نیستند، بلکه نوعی رابطه هستند که در آن مرزهای شکل‌گیری هرگونه عینیت (any objectivity) نشان داده می‌شود. چگونه؟ از دیدگاه هر یک از دو نیروی متضام (antagonistic forces) طرف مقابل آن یک حضور عینی (objective presence) نیست که ایواست (آن) به کمال هویت خود (fullness of one's own identity) دست یابد، بلکه نوعی، نمایانگر چیزی است که رسین به چنین کمالی را غیرممکن می‌سازد. این بیان معنا است که تا آن‌جا که از چشم‌انداز هر یک از دو نیروی متضام به موضوع می‌نگریم، لحظه دقیق برخورد (moment stricta sensu of the clash) به دور از هرگونه عینیت، نشان‌دهنده عدم امکان رسین جامعه به عینیت کامل است (Lacoue, 2006, p. 104). نقطه شروع نظریه گفتمان این است که هیچ گفتمانی نمی‌تواند بصورت کامل مستقر او تثبیت شود، اگر گفتمانی همواره در حال مسازعه او کسکمش، یا سایر گفتمان‌هایی است که واقعیت را به گونه‌ای متفاوت تعریف می‌کنند و دستورالعمل‌های دیگری برای کش اجتماعی تعیین می‌کنند. «غیریت‌سازی یا تضام» اجتماعی (social antagonism) زمانی رخ می‌دهد که هویت‌های مختلف بصورت متقابل یکدیگر را بیرون‌کناری یا طرداً نمایند. «غیریت‌سازی» در جایی بافت می‌شود که گفتمان‌ها با یکدیگر تصادم کنند (Jørgensen & Phillips, 2002, pp. 47-48) (where discourses collide).
موقعیت سوزدهگی (Subject Position)	در منظر لاکلا و موفه، مردم از سوی گفتمان‌ها فراخوانده می‌شوند (interpellated by discourse). سوزدها باید تحت عنوان «موقعیت‌های سوزدهگی» (subject positions) در یک ساختار گفتمانی در نظر گرفته شوند. گفتمان‌ها همواره موقعیت‌هایی را برای افراد تعیین می‌کنند تا آن‌ها را بعنوان سوزده نشان کنند (Jørgensen & Phillips, 2002, p. 41). «آته ماری اسمیت» در مورد «موقعیت سوزدهگی» عنوان می‌دارد: «موقعیت سوزدهگی بواسطه روابط متفاوت آن با دیگر موقعیت‌های سوزدهگی که در یک صورت‌بندی گفتمانی معین یافت می‌شود (براساسه می‌شود)» (Smith, 2003, p. 87). بصورت خلاصه می‌توان گفت در حالتی که یک سوزده در «موقعیت سوزدهگی» ذیل یک گفتمان قرار می‌گیرد، از آندی عمل وی محدود شده و در این حالت سوزده در حالت اقتدار قرار می‌گیرد. در این حالت سوزده در دوگانه ساختار - کارگزار اسیر ساختار است.
سوزدهگی سیاسی (Political Subjectivity)	مفهوم «سوزدهگی سیاسی» زمانی معنا پیدا می‌کند که یک گفتمان دچار «بی‌قراری» می‌شود. در این حالت، سوزده در دوگانه ساختار - کارگزار، غایبیت و کارگزار پیدا می‌کند و خود را از قید ساختار گفتمان می‌رهاند. در نتیجه به کسکسگری روی آورده و تلاش می‌کند تا هژمونی گفتمان «حاکم» را به چالش کشیده و نظریه مورد نظر خویش را بر جامعه حاکم سازد.
اسطوره (Myth)	براساس نظر لاکلا و موفه، گفتمان حاکم و هژمون همواره با چالش‌ها و بحران‌های اجتماعی مواجه است و امکان پاسخ‌گویی و پیش‌دانش دادن تعریفی مطالبات اجتماعی را ندارد. گفتمان‌های دیگر برای این که به جامعه نشان دهند امکان بروز رفت از شرایط بحرانی میسر می‌یابند، در راستای ایجاد تحول در شرایط جامعه، بر کردن خلأها و حل مشکلات موجود دست به نظریه‌پردازی می‌زنند. از این‌رو، لاکلا «نظریه‌پردازی» (Theory) را «اسطوره» می‌نامد. بنابراین، گفتمان‌های دیگر نسبت به ارائه تصویر روشنی از آینده به «سوزده‌ها» امانت می‌بازند. آینده‌ها که در آن، هیچ‌گونه بحران و معضلی وجود ندارد و مطالبات بخش‌های مختلف جامعه پوشش داده می‌شوند. «لاکلا» این تصویر روشنی از آینده که توسط گفتمان‌های دیگر ارائه می‌گردد و هدف آن ایجاد «بی‌قراری» در گفتمان حاکم می‌باشد را «اسطوره» می‌نامد. از این‌رو، می‌توان گفت که گفتمان‌های دیگر بواسطه «نظریه» و «نظریه‌پردازی» و خلق «اسطوره» به‌دلیل «بی‌قراری» گفتمان حاکم و خلق یک عینیت جدید هستند. لاکلا در مورد «اسطوره» عنوان می‌دارد: «منظور ما از اسطوره یک فضای بازتابی (a space of representation) است که هیچ‌گونه ارتباط مداومی با «عینیت ساختاری» غالب (dominant structural objectivity) ندارد. از این‌رو، اسطوره، اصلی برای قرات او خویش یک موقعیت معین (a principle of reading of a given situation) است که فوایط او معیارهای آن آن‌چه که در فضای عینی (Lacoue, 1990, p. 61) او بواسطه ساختار معین فوایط‌دهنده، قابل بازتابی است. تفاوت دارد» (Lacoue, 1990, p. 61).
تصور اجتماعی (Social Imagination)	«اسطوره» تنها نشان‌دهنده و نمایانگر ذائقه و مطالبات یک گروه و طبقه خاصی می‌باشد. در این حالت امکان هژمون شدن یک گفتمان بسیار کاهش پیدا می‌کند. برای هژمون شدن یک گفتمان، «اسطوره» باید تبدیل به «تصور اجتماعی» شود. «تصور اجتماعی» عمومیت دارد و ذائقه و مطالبات عموم جامعه را نمایندگی می‌کند.
وجه استعاری (Metaphoric)	سوال بسیار مهمی که در این بخش بر ذهن متبادر می‌گردد آن است که «اسطوره» چگونه به «تصور اجتماعی» مبدل می‌شود؟ در پاسخ باید گفت که این وجه «استعاری» است که از طریق خلق فضای استعاری و آرمایی موجب می‌گردد که یک گفتمان بتواند خود را بعنوان تنها راه‌حل و تنها راه بیرون‌رفت از شرایط بحران معرفی نماید. یک گفتمان بواسطه خلق فضای استعاری و آرمایی و ترسیم یک فضای ایدئال و گل و بلبلی از آینده که در آن هیچ خبری از چالش‌ها و بحران‌ها و بحران‌های کنونی جامعه نیست و همه قشار و طبقات جامعه می‌توانند به مطالبات خود برسند، می‌تواند «اسطوره» را تبدیل به «تصور اجتماعی» نموده و در نتیجه گفتمان حاکم را دچار «بی‌قراری» نموده و یک عینیت جدید خلق نماید.

۴. نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه مبتنی بر نسبی‌گرایی بنیان نهاده شده است و در مورد تمامی دعاوی صدق و کذب سکوت اختیار کرده و صرفاً به تحلیل گفتمان‌ها می‌پردازد. از این‌رو، در این نظریه تفاوتی بین گفتمان یعسوب‌الدین، حضرت امیرالمؤمنین علی^(ع) و معاویه بن ابی‌سفیان وجود ندارد و هدف اصلی این نظریه صرفاً تحلیل هر دو گفتمان و نحوه مفصل‌بندی آن‌ها است و صحبتی در مورد صدق یا کذب این گفتمان‌ها مطرح نمی‌شود.

جدول ۴: ۴ مورد دیگر از مفاهیم نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه (منبع: نگارندگان)

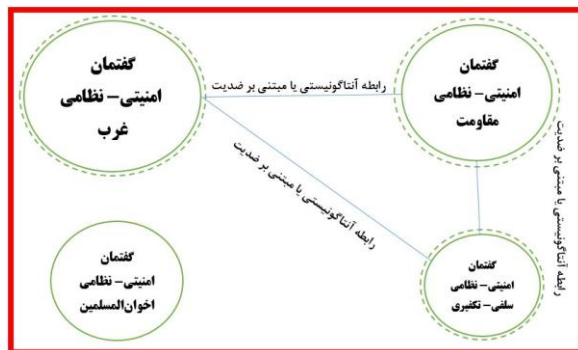
نام مفهوم	توضیح مفهوم در نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه
بی‌قراری (Dislocation)	لاکلا و موفه دو مفهوم «غیرمستازی یا نخاص» اجتماعی (social antagonism) و «بی‌قراری» تمایز قابل می‌شود. «بی‌قراری» به یک حالت عمومی اشاره دارد که در آن «هویت به‌واسطه بیرون‌گفتاری یا طرد یک بیرون‌قولی‌بخش او سازنده (a constitutive outside) (بر اساس موفه) می‌شود که به نوبه خود، بی‌قراری نیزاً هوواره ثبات هر هویتی (any identity's fixity) را تهدید می‌کند. هیچ گفتمانی قادر نیست که ساختاری ثبات و کامل برای خود ندارد ک بیبند و «بی‌قراری» اصطلاحی است که از آن به‌منظور اشاره به آن از هم‌گسختگی ساختار به‌وسیله نیروهای بیرون سازنده استفاده می‌شود. «غیرمستازی یا نخاص» اجتماعی» یکی از راه‌های پاسخ به «بی‌قراری» است. در این‌جا، «بی‌قراری» به یک دشمن نسبت داده می‌شود که به وسیله آن یک گفتمان هویت (one discourse of identity) مسوولیت شکست خود در تشکیل هویت کامل و ثبات به «دیگری» نسبت می‌دهد (Jørgensen & Phillips, 2002, p. 59). به بیان ساده، متزلزل شدن معنای تثبیت شده «ال مرکزی» و آیا یک یا چند «وقتها یا دقیقاً» یک گفتمان توسط گفتمان (های) دیگر را «بی‌قراری» می‌گویند که ممکن است حتی هژمونی یک گفتمان را به چالش بکشد.
انسداد (Closure)	«انسداد» توقف موقت نوسانات در معنای نشانه‌ها (a temporary stop to the fluctuations in the meaning of the signs) می‌باشد (Jørgensen & Phillips, 2002, p. 28). به بیان ساده، تثبیت موقت معنای نشانه‌ها را «انسداد» می‌گویند. «بزرگسخت و قلیبلس» خاطر نشان می‌سازند که گفتمان درصد آن است که به‌واسطه تبدیل عناصر به وقت‌های دقیق‌ها از طریق «انسداد» (by turning the elements into moments through closure) می‌تواند آنها را ارفع نماید. اما این هدف هرگز به‌صورت کامل موفقیت‌آمیز نیست، زیرا احتمالات معنایی (possibilities of meaning) که گفتمان آل‌ها را [به حوزه گفتمان‌گه‌نمایی تمعید می‌کند، همواره ثابت معنا (fixity of meaning) را تهدید می‌کنند. بنابراین، نمایی وقت‌ها یا دقیقاً] به‌صورت باقی‌جسم‌نمایی (polysemic) باقی می‌ماند، به این معنی که وقت‌ها یا دقیقاً [انجمله] همواره به‌صورت بالقوه (potentiality) عنصر هستند (Jørgensen & Phillips, 2002, p. 29).
سوزه (Subject)	لاکلا و موفه، همواره با هم‌ساختارگرایی بر این باور هستند که یک گفتمان هیچ‌گاه نمی‌تواند خود را اجناس تثبیت نماید که به تنها گفتمانی تبدیل شود که امر اجتماعی (the social) را سازمان‌دهی می‌کند. همواره چندین گفتمان متعارف از باری حضور دارند. در نظریه هم‌ساختارگرایی نظیر نگرش آلتوسر (Althusser)، سوزه دارای اقتدار او (sovereign) شناخته نمی‌شود، سوزه، خودمختار و مستقل (autonomous) نیست، بلکه ابوقیبت و هویت آن توسط گفتمان‌های تعیین می‌شود. مفاد بر این و بر خلاف نظریه آلتوسر، سوزه چندتکه (fragmented) می‌باشد؛ سوزه تنها به شکل و صرفاً توسط یک گفتمان تعیین نمی‌گردد، بلکه گفتمان‌های مختلف، موقعیت‌های بسیار متفاوتی (many different positions) را به آن آسوزده نسبت می‌دهند. در انتخابات، سوزه یک «آی‌دهنده» در میانه‌های شام، یک «مهمان» و احتمالاً در خانواده «مادر» و «دختر» است. غالباً افراد متوجه این تغییرات نیستند و فرد حتی در نمی‌یابد که چندین موقعیت سوزه‌گنی (subject positions) مختلف را در طول روز اشغال می‌کند. اما اگر گفتمان‌های متعارف به‌صورت هم‌زمان در رسانی سازمان‌دهی فضای اجتماعی واحد (to organise the same social space) تلاش کنند، فرد در یک زمان در موقعیت‌های مختلف فراخوانده می‌شود (interpellated). به عنوان نمونه، در روز انتخابات این پرسش مطرح می‌شود که آیا فرد باید به‌عنوان یک فمینیست، یک مسیحی یا یک کارگر فراخوانده شود. شاید تمامی این احتمالات جذاب به نظر برسند، اما هنگامی که آید، این پرسش‌ها متفاوتی اشاره می‌کنند. در چنین مواردی سوزه دچار تعین چندجانبه‌ای (werdetermined) می‌شود. این بدان معنا است که گفتمان‌های متعارف (سوزه‌ها) در موقعیتی قرار می‌دهند که موجب ایجاد تعارض او نفاذاً می‌شود. از منظر لاکلا و موفه، سوزه همواره دچار تعین چندجانبه‌ای (single subject position) اشاره کند (Jørgensen & Phillips, 2002, p. 41).
دال خالی (Empty Signifier)	لاکلا بر این باور است که عینیت غیرممکن (impossible object) باید بازنمایی شود، اما این بازنمایی باید اساساً تعریف‌شده و مجازی (distorted and figural) باشد. این تقطعات است که در آن دوبله‌گه‌نمایی (catachresis) و آه صدغه می‌شود. ابزارهای احتمالی برای این از نباط تعریف‌شده، تنها تفاوت‌های خاص (particular differences) هستند. بنابراین یکی از آن‌ها، بدون این که از خبی بودن دست بکشد (ceasing to be particular)، باید آن کلنت غیرممکن (impossible totality) را تجسم بخشد. از یک زاویه خاص، این امر (محصول یک دال خالی است؛ این دال یعنی دال خالی او کلیتی دلالت دارد که به معنای واقعی کلمه غیرممکن است (impossible totality which is literally impossible). از زاویه‌ای دیگر، این یک عمل هژمونیک (hegemonic operation) (یا ساخت یک دال مرکزی (Master signifier) در معنای لاکلا) است؛ یک ویژگی خاص، مامیت خود را در قالب بازنمایی یک کلیت قیاس‌ناپذیر (representation of an incommensurable totality) می‌کند (Laclau, 2006, p. 107). به بیان ساده‌تر، دال خالی از امر غالب نشأت می‌گیرد و وضعیت آرمی و کل و بلیلی جامعه را بازنمایی می‌کند. دال خالی، از بی‌قراری‌ها، مطالبات و بحران‌های جامعه خبر می‌دهد. دال خالی، کاستی‌ها و نواقضات گفتمان حاکم را بازگو می‌کند و سبب می‌شود تا جهت رفع این کاستی‌ها و نواقضات، نظریه‌پردازی شود. به‌تعبیر دیگر، دال خالی موجب خلق «سطور‌ها» جدید می‌گردد و موجب می‌گردد تا گفتمان‌های جدید حول کاستی‌ها و نواقضات گفتمان حاکم که توسط دال خالی مطرح می‌شود، مفضل‌بندی شوند. بدین‌سان، دال خالی به دال مرکزی گفتمان جدید مبدل می‌گردد. لاکلا عنوان می‌دارد که لاکان دال اصلی را به عنوان یک دال «خالی»، دالی بدون ملول (signifier without signified)، تصور می‌کند. ظرفی خالی که محتوای آن پیش‌تعیین شده را در قالبی جدیداً مرتب می‌کند (Laclau, 1994, p. 74) (an empty container which rearranges the previously given content).

۵. لازم است که به یک پرسش کلیدی و مهم پاسخ داده شود. آیا یک محقق روابط بین‌الملل که از تفاوت میان «مواضع اعلامی» و «مواضع اعمالی» آگاه است، می‌تواند گفتمان یک کشور خارجی را به‌عنوان مبنای تحلیل خود قرار دهد و براساس آن در حوزه سیاست خارجی خود طرح‌ریزی نماید؟ پاسخ مثبت است. از آنجا که مجموعه‌ای از «کردارهای گفتمانی زبانی» نظیر سخنرانی، مقاله، متون مطبوعاتی، برنامه‌های صوتی و تصویری، مصاحبه، گفت‌وگو و ... مربوط به تصمیم‌گیرندگان اصلی سیاست خارجی و «کردارهای گفتمانی غیرزبانی» نظیر نحوه عملکرد عینی تصمیم‌گیرندگان

و ... مبنای تحلیل یک گفتمان قرار می‌گیرد، یک محقق که از ابعاد و زوایای مختلف نظریه قدرتمند لاکلا و موفه آگاه باشد، به راحتی می‌تواند در هنگام تحلیل یک گفتمان، «مواضع اعلامی» و «مواضع اعمالی» را شناخته و در تحلیل خود وارد نماید.

۲. تحلیل گفتمان چهار گفتمان امنیتی-نظامی «مقاومت»، «غرب»، «اخوان المسلمین» و «سلفی-تکفیری» در منطقه غرب آسیا براساس نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه

اگر منطقه غرب آسیا را به‌عنوان یک «میدان گفتمانی»^۱ در نظر بگیریم، در این میدان گفتمانی چهار گفتمان امنیتی-نظامی «وجود دارد. در شکل شماره یک، میدان گفتمانی غرب آسیا به تصویر کشیده شده است.

شکل ۱: میدان گفتمانی در منطقه غرب آسیا (در حوزه نظم امنیتی-نظامی)

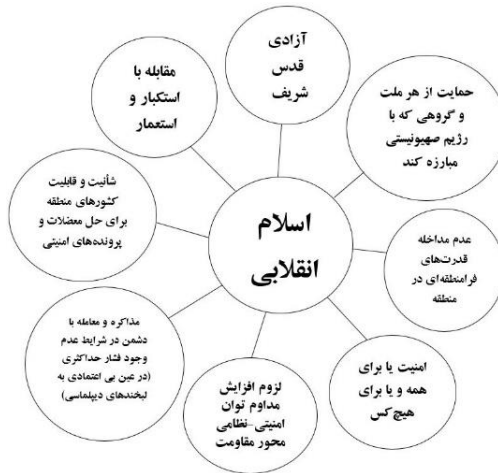
۲-۱. مفصل‌بندی گفتمان امنیتی-نظامی «مقاومت» در منطقه غرب آسیا براساس نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه

لازم به ذکر است که بیان‌کننده (یا اداکننده)^۲ اصلی گفتمان امنیتی-نظامی «مقاومت»، دولت جمهوری اسلامی ایران و در وهله اول، مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) است. «دگر»^۳ یا غیرخودی‌های گفتمانی آن اسرائیل، ایالات متحده و نیروهای سلفی-تکفیری و زنجیره هم‌ارزی آن شامل جمهوری اسلامی ایران و گروه‌های مقاومت در

1. Discursive Field
2. Enunciator
3. Other

یمن، لبنان، عراق، فلسطین، سوریه و مردم معتقد به اسلام انقلابی و متنفر از اسرائیل و ایالات متحده در منطقه است.

اصلی‌ترین «داده‌های متنی» که در تحلیل گفتمان امنیتی-نظامی مقاومت در منطقه غرب آسیا مورد استفاده قرار می‌گیرند سخنرانی‌ها و کردارهای گفتمانی غیرزبانی مقام معظم رهبری است که با توجه به گستردگی و تنوع متون و محدودیت‌های حجمی مقالات علمی-پژوهشی صرفاً به ذکر شکل شماره دو اکتفا می‌شود. در شکل شماره دو مفصل‌بندی گفتمان امنیتی-نظامی مقاومت در منطقه غرب آسیا به تصویر کشیده شده است.

شکل ۲: مفصل‌بندی گفتمان امنیتی-نظامی مقاومت در منطقه غرب آسیا توسط آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)

در این بخش، بدون بررسی نقطه کانونی گفتمان امنیتی-نظامی مقاومت در منطقه غرب آسیا به ذکر چند نکته مهم در خصوص «زنجره هم‌ارزی» این گفتمان پرداخته می‌شود:

۱. برون‌گذاری ایالات متحده و اسرائیل و برقراری رابطه آنتاگونیستی با گفتمان امنیتی-نظامی غرب توسط گفتمان امنیتی-نظامی مقاومت با واقعیت‌های منطقه غرب آسیا و دیدگاه‌های مردم عرب‌زبان منطقه هم‌خوانی دارد و یکی از دلایل قوت گفتمان مقاومت نیز از همین نکته نشئت می‌گیرد. به‌عنوان نمونه، «مرکز تحقیقات و مطالعات

سیاسی عرب^۱ که در قطر مستقر است، در نظرسنجی سال ۲۰۲۲ خود، هشتمین مورد از مجموعه نظرسنجی‌های افکار عمومی تحت عنوان «شاخص افکار عرب در سال ۲۰۲۲»^۲ با جامعه آماری ۳۳ هزار و ۳۰۰ نفر از میان شهروندان ۱۴ کشور عربی شامل الجزایر، مصر، عراق، اردن، کویت، لبنان، لیبی، موریتانی، مراکش، فلسطین، قطر، عربستان سعودی، سودان و تونس را انجام داده است. اولین نظرسنجی این مرکز در سال ۲۰۱۱ انجام شد و سایر افکارسنجی‌ها در سال‌های ۲۰۱۲-۲۰۱۳، ۲۰۱۴، ۲۰۱۵، ۲۰۱۶، ۲۰۱۸-۲۰۱۷ و ۲۰۱۹-۲۰۲۰ انجام گرفتند. یافته‌های این نظرسنجی نشان می‌دهد که در سال ۲۰۲۲، ۳۸ درصد از مردم منطقه اصلی‌ترین تهدید متوجه کشورهای [جهان] عرب را اسرائیل می‌دانند، ۲۱ درصد ایالات متحده را اصلی‌ترین تهدید متوجه امنیت جهان عرب، ۷ درصد ایران را اصلی‌ترین تهدید متوجه امنیت جهان عرب، ۵ درصد برخی از کشورهای عرب (من جمله عربستان سعودی) را اصلی‌ترین تهدید متوجه امنیت جهان عرب می‌دانند و الی آخر که در جدول شماره پنج ذکر شده است (The Arab Center Washington DC, 2023, Figure 23)

در تأیید نفرت مردم منطقه غرب آسیا از اسرائیل و ایالات متحده همچنین می‌توان به یافته‌های نظرسنجی «مرکز تحقیقات و مطالعات سیاسی عرب» که در سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ به عمده‌ترین تهدیدهای متوجه امنیت جهان عرب در میان مردم ۱۳ کشور عرب‌زبان منطقه پرداخته، استناد نمود. یافته‌های این نظرسنجی نشان می‌دهد که ۳۷ درصد مردم منطقه اصلی‌ترین تهدید متوجه امنیت جهان عرب را اسرائیل می‌دانند، ۲۹ درصد ایالات متحده را اصلی‌ترین تهدید متوجه امنیت جهان عرب، ۱۲ درصد ایران را اصلی‌ترین تهدید متوجه امنیت جهان عرب، ۵ درصد برخی از کشورهای عرب (من جمله عربستان سعودی) را اصلی‌ترین تهدید متوجه امنیت جهان عرب می‌دانند و الی آخر که در جدول شماره شش ذکر شده است.

1. Arab Center for Research and Policy Studies (ACRPS)
2. The 2022 Arab Opinion Index

جدول ۵: دیدگاه شهروندان ۱۴ کشور عرب‌زبان منطقه در مورد کشورهای تهدیدکننده امنیت جهان عرب در سال ۲۰۲۲ (The Arab Center Washington DC, 2023, Figure 23)

درصد پاسخ‌گویی	دیدگاه مردم ۱۴ کشور عرب‌زبان منطقه (شامل کشورهای عرب‌زبان الجزایر، مصر، عراق، اردن، کویت، لبنان، لیبی، موریتانی، مراکش، فلسطین، قطر، عربستان سعودی، سوئدان و تونس) در مورد این پرسش که «کدام کشور بزرگ‌ترین تهدید متوجه کشورهای عربی است؟» (Which state poses the greatest threat to the Arab countries?)
۳۸ درصد	اسرائیل
۲۱ درصد	ایالات متحده آمریکا
۷ درصد	جمهوری اسلامی ایران
۵ درصد	برخی از کشورهای عربی
۳ درصد	روسیه
۲ درصد	کشورهای اروپایی
۲ درصد	کشورهای دیگر
۱۵ درصد	هیچ کشوری [تهدیدی را متوجه کشورهای عربی ننموده است]
۷ درصد	نمی‌دانم و امتناع از پاسخ (Don't Know/Declined to Answer)

جدول ۶: دیدگاه شهروندان ۱۳ کشور عرب‌زبان منطقه در مورد اصلی‌ترین تهدید متوجه امنیت جهان عرب در سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ (The Arab Center for Research and Policy Studies, 2020, p. 5)

[مردم] کشور پاسخ‌دهنده	اسرائیل [را اصلی‌ترین تهدیدکننده جهان عرب می‌داند]	ایالات متحده	ایران	[برخی از] کشورهای عربی	روسیه	کشورهای اروپایی	ترکیه	کشورهای دیگر	امتناع از پاسخ و پاسخ‌های دیگر
کویت	۵-۸	۳۱	۱۰/۳	-/۶	-/۸	-/۱	-/۳	-/۴	۵/۸
موریتانی	۴۸/۵	۲۱	۶/۶	۳/۴	-/۵	۱	۰	۰/۳	۱۸/۷
اردن	۴۷/۶	۳۸/۴	۹/۵	۵	-/۳	-/۱	-/۱	۰	۸/۷
الجزایر	۴۶/۴	۳۳/۴	-/۵	۴/۵	۰	-/۷	-/۱	-/۱	۱۴/۳
سوئدان	۴۴	۲۹/۵	۱۵	۲/۸	۱/۷	-/۵	-/۶	-/۸	۵/۲
مراکش	۳۸/۷	۲۰/۸	۶/۶	۲/۷	۲/۴	-/۴	-/۶	۳	۲۴/۹
لبنان	۳۸	۳۴/۳	۱۷/۸	۳	-/۳	۰	-/۶	-/۶	۵/۶
مصر	۳۲/۵	۲۶/۵	۱۳/۴	۳/۹	۲/۱	۲	۱۲/۲	-/۸	۶/۷
تونس	۳۱/۸	۲۱/۵	۱/۷	۱۶	-/۲	۱/۵	-/۴	۰	۲/۷
عراق	۲۸/۸	۳۹/۵	۱۸/۵	۴	۱/۹	-/۲	۱/۳	۰	۵/۸
فلسطین	۲۸/۶	۵۱	۷/۴	۷/۱	۱	-/۳	-/۳	-/۱	۴/۳
عربستان سعودی	۱۴/۵	۹/۹	۲۸/۱	۶/۱	-/۶	-/۳	-/۶	-/۳	۳۹/۷
قطر	۲۸	۲۷	۲۱	۶	۰	۰	۰	۰	۱۸
میانگین کل ۱۳ کشور	۳۷	۲۹	۱۲	۵	۱	۱	۱	۱	۱۳

۲. اکنون لازم است به یک پرسش کلیدی پاسخ داده شود. درحالی‌که بیش از نیمی از مردم عرب‌زبان منطقه، اسرائیل و ایالات متحده را به‌عنوان یک «تهدید» (بر) ساخته نموده‌اند و علی‌رغم آن‌که گفتمان امنیتی-نظامی مقاومت در گفتمان خود «اسرائیل» و «ایالات متحده» را برون‌گذاری و طرد نموده، چرا گفتمان «مقاومت»

نتوانسته به منزلت هژمونیک در منطقه دست پیدا کند؟ به‌منظور پاسخ به این پرسش کلیدی باید به دو نکته مهم توجه نمود.

جدول ۷: دیدگاه شهروندان ۱۴ کشور عرب‌زبان منطقه در مورد قدرت‌های تهدیدکننده

امنیت جهان عرب در سال ۲۰۲۲ (The Arab Center Washington DC, 2023, Figure 24)

فکر می‌کنید سیاست‌های کدام قدرت بین‌المللی، امنیت و ثبات منطقه را تهدید می‌کند؟ (Do you think the policies of some international powers threaten the security and stability of the region?)	قطعاً بله (certainly)	تأخودی بله (Yes, to some extent)	تأخودی خیر (No, to some extent)	قطعاً خیر (certainly Not)	نمی‌دانم و امتناع از پاسخ (Don't Know/Declined to Answer)
اسرائیل	۷۴ درصد	۱۰ درصد	۴ درصد	۵ درصد	۷ درصد
ایالات متحده آمریکا	۶۲ درصد	۱۶ درصد	۷ درصد	۷ درصد	۸ درصد
جمهوری اسلامی ایران	۳۶ درصد	۲۱ درصد	۱۶ درصد	۱۵ درصد	۱۲ درصد
روسیه	۳۳ درصد	۲۴ درصد	۱۵ درصد	۱۵ درصد	۱۳ درصد
فرانسه	۳۱ درصد	۲۲ درصد	۱۸ درصد	۱۷ درصد	۱۲ درصد
ترکیه	۱۹ درصد	۱۶ درصد	۲۴ درصد	۳۰ درصد	۱۱ درصد
چین	۱۸ درصد	۱۹ درصد	۲۳ درصد	۲۸ درصد	۱۲ درصد

نکته اول) گفتمان امنیتی-نظامی غرب نسبت به برقراری رابطه آنتاگونیستی (یا مبتنی بر ضدیت) با گفتمان امنیتی-نظامی مقاومت اقدام نموده است، لذا به‌دنبال بی‌قراری و تزلزل در معنای دال مرکزی گفتمان مقاومت یعنی «اسلام انقلابی» برآمده است. پیش‌تر اشاره کردیم که متزلزل شدن معنای تثبیت شده «دال مرکزی» و/یا یک یا چند «وقته [یا دقیقه]» یک گفتمان توسط گفتمان (های) دیگر را «بی‌قراری» می‌گویند که ممکن است حتی هژمونی یک گفتمان را به چالش بکشد. بنابراین، از آنجا که گفتمان امنیتی-نظامی غرب به‌دنبال بی‌قراری معنای تثبیت شده «اسلام انقلابی» به‌عنوان نقطه کانونی (و دال مرکزی) گفتمان مقاومت است و موفق گردیده «اسلام انقلابی» که توسط گفتمان مقاومت، «اسلام پابرهنگان و مستضعفین» معنا شده را بی‌قرار نماید و معنای مد نظر خود («اسلام انقلابی» یعنی «اسلام شیعی و فرقه‌ای») را به آن بدهد. لذا منطق تفاوت را پررنگ نموده و مانع از آن شده که گفتمان امنیتی-نظامی مقاومت علی‌رغم جاذبه‌های زیاد در میان مردم منطقه به منزلت هژمونیک دست پیدا کند.

نکته دوم) عدم رعایت ظرافت‌های نحوه بازنمایی سیاست‌ها و کنش‌های امنیتی-نظامی محور مقاومت در میان افکار عمومی مردم منطقه است که متأسفانه موجب گردیده نگرش مثبتی نسبت به برخی از مؤلفه‌ها و اجزای سیاست خارجی و امنیتی جمهوری اسلامی ایران در میان مردم برخی از کشورهای منطقه وجود نداشته باشد

که لازم است مورد توجه طراحان و استراتژیست‌های امنیت ملی در جمهوری اسلامی قرار گیرد. مجموع این دو عامل دست‌به‌دست هم داده و مانع هژمونیک شدن گفتمان امنیتی-نظامی مقاومت در منطقه غرب آسیا شده است (جدول‌های شماره هشت و نه).

جدول ۸: دیدگاه شهروندان ۱۳ کشور عرب‌زبان منطقه در مورد ایران (The Arab Center for Research and Policy Studies, 2020, pp. 3-4)

نمی‌دانم و امتناع از پاسخ (Don't Know/Declined to Answer)	منفی (Negative)	نا محدودی منفی (Negative to some extent)	نا محدودی مثبت (Positive to some extent)	مثبت (Positive)	نگرش شهروندان نسبت به سیاست خارجی ایران در منطقه عربی (Iran's Foreign Policy in the Arab Region)
۲۱ درصد	۲۲ درصد	۲۰ درصد	۱۸ درصد	۹ درصد	۲۰۱۴
۱۰ درصد	۴۱ درصد	۲۱ درصد	۱۸ درصد	۱۰ درصد	۲۰۱۵
۱۱ درصد	۵۱ درصد	۲۰ درصد	۱۲ درصد	۶ درصد	۲۰۱۶
۱۵ درصد	۴۸ درصد	۱۶ درصد	۱۴ درصد	۷ درصد	۲۰۱۷/۲۰۱۸
۱۷ درصد	۴۰ درصد	۱۸ درصد	۱۷ درصد	۹ درصد	۲۰۱۹/۲۰۲۰

جدول ۹: دیدگاه شهروندان ۱۳ کشور عرب‌زبان منطقه در مورد ایران (The Arab Center for Research and Policy Studies, 2020, p. 4)

نمی‌دانم و امتناع از پاسخ (Don't Know/Declined to Answer)	منفی (Negative)	نا محدودی منفی (Negative to some extent)	نا محدودی مثبت (Positive to some extent)	مثبت (Positive)	نگرش شهروندان نسبت به سیاست خارجی ایران در منطقه عربی (Iran's Foreign Policy in the Arab Region)
۱ درصد	۷۴ درصد	۱۷ درصد	۶ درصد	۲ درصد	عراق
۱۱ درصد	۵۸ درصد	۱۷ درصد	۷ درصد	۷ درصد	مصر
۳۲ درصد	۵۲ درصد	۶ درصد	۷ درصد	۳ درصد	عربستان سعودی
۱ درصد	۴۷ درصد	۲۶ درصد	۱۹ درصد	۷ درصد	کویت
۳ درصد	۴۳ درصد	۱۹ درصد	۱۹ درصد	۱۶ درصد	لبنان
۱۲ درصد	۴۳ درصد	۱۸ درصد	۲۰ درصد	۷ درصد	اردن
۱۲ درصد	۳۸ درصد	۲۹ درصد	۱۴ درصد	۷ درصد	سودان
۱۲ درصد	۳۴ درصد	۲۱ درصد	۲۴ درصد	۹ درصد	فلسطین
۱۸ درصد	۳۳ درصد	۲۷ درصد	۱۷ درصد	۶ درصد	مراکش
۲۲ درصد	۲۹ درصد	۱۴ درصد	۲۱ درصد	۱۵ درصد	موریتانی
۴۴ درصد	۲۹ درصد	۹ درصد	۱۱ درصد	۷ درصد	تونس
۱۱ درصد	۲۸ درصد	۱۳ درصد	۲۸ درصد	۲۰ درصد	قطر
۴۰ درصد	۱۱ درصد	۲۱ درصد	۲۴ درصد	۴ درصد	الجزایر
۱۷ درصد	۴۰ درصد	۱۸ درصد	۱۷ درصد	۹ درصد	مجموع ۱۳ کشور

به‌عنوان نمونه، علاوه بر یافته‌های مندرج در جدول‌های شماره پنج و شش، یافته‌های نظرسنجی «مرکز تحقیقات و مطالعات سیاسی عرب» که تحت عنوان «شاخص افکار عرب در سال ۲۰۲۲» منتشر گردیده، نشان می‌دهد که مردم ۱۴ کشور

منطقه در پاسخ به پرسش «فکر می‌کنید سیاست‌های کدام قدرت بین‌المللی، امنیت و ثبات منطقه را تهدید می‌کند؟»، پاسخ‌های خود را ارائه داده‌اند که در جدول شماره هفت مورد بررسی قرار گرفته است. یافته‌ها نشان می‌دهد که پس از اسرائیل و ایالات متحده، سومین نگرش منفی مردم منطقه نسبت به جمهوری اسلامی ایران بوده است که نیازمند تدوین یک بسته جامع گفتمانی-رسانه‌ای جهت بازنمایی بهتر و ترمیم دیدگاه منفی برخی از مردم منطقه نسبت به جمهوری اسلامی ایران و گفتمان امنیتی-نظامی مقاومت است تا زنجیره هم‌ارزی این گفتمان بیش از پیش افزایش یابد و گفتمان مقاومت بتواند به جایگاه هژمونی دست پیدا کند. درون‌گذاری عربستان سعودی به‌عنوان یک کشور دوست در گفتمان امنیتی-نظامی مقاومت و به‌تبع آن، کاهش تنش‌ها و لفاظی‌ها علیه آن و برقراری مناسبات نزدیک با این کشور می‌تواند یکی از ظرافت‌های سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران باشد که موجب افزایش زنجیره هم‌ارزی گفتمان مقاومت در سطح منطقه خواهد شد.

۳. حمله اسرائیل به غزه و حمایت‌های بی‌دریغ جمهوری اسلامی ایران از مردم فلسطین موجب ارتقای جایگاه جمهوری اسلامی ایران در میان مردم منطقه غرب آسیا گردیده است که لازم است با انجام یک سری از اقدامات، مانع از افت جایگاه جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان بیان‌کننده (یا اداکننده) گفتمان امنیتی-نظامی مقاومت گردید. یافته‌های نظرسنجی «مرکز تحقیقات و مطالعات سیاسی عرب» که تحت عنوان «افکار عمومی [جهان] عرب در مورد جنگ اسرائیل علیه غزه»^۱ در سال ۲۰۲۴ منتشر گردیده، این گزاره را تأیید می‌کند. این نظرسنجی به‌صورت تلفنی و از تعداد نمونه ۸ هزار نفری از شهروندان ۱۶ کشور عربی، حد فاصل ۱۲ دسامبر ۲۰۲۳ لغایت ۵ ژانویه ۲۰۲۴ (۲۱ آذر لغایت ۱۵ دی ۱۴۰۲) انجام گرفته است. یافته‌های این نظرسنجی در جدول شماره ده ذکر گردیده است.

جدول ۱۰: دیدگاه شهروندان ۱۶ کشور عرب‌زبان منطقه در مورد نحوه پاسخ قدرتهای بین‌المللی و منطقه‌ای نسبت به جنگ اسرائیل علیه غزه در سال ۲۰۲۴ (The Arab Center for Research and Policy Studies, 2024, p. 12)

دیدگاه شهروندان ۱۶ کشور عرب‌زبان منطقه در مورد نحوه پاسخ قدرتهای بین‌المللی و منطقه‌ای به جنگ اسرائیل علیه غزه (responses of regional and international powers to Israel's war on Gaza)	بسیار خوب (Very good)	خوب (Good)	بد (Bad)	خیلی بد (Very bad)	نمی‌دانم و امتناع از پاسخ (Don't Know/Declined to Answer)
جمهوری اسلامی ایران	۱۹ درصد	۲۹ درصد	۱۹ درصد	۱۸ درصد	۱۵ درصد
ترکیه	۱۳ درصد	۳۴ درصد	۲۴ درصد	۱۶ درصد	۱۳ درصد
چین	۸ درصد	۳۲ درصد	۲۱ درصد	۱۷ درصد	۲۲ درصد
روسیه	۹ درصد	۳۲ درصد	۲۱ درصد	۲۱ درصد	۱۷ درصد
آلمان	۳ درصد	۶ درصد	۲۶ درصد	۴۹ درصد	۱۶ درصد
فرانسه	۳ درصد	۷ درصد	۲۷ درصد	۵۲ درصد	۱۱ درصد
بریتانیا	۲ درصد	۶ درصد	۲۴ درصد	۵۴ درصد	۱۴ درصد
ایالات متحده آمریکا	۱ درصد	۲ درصد	۱۲ درصد	۸۲ درصد	۳ درصد

۴. به‌صورت کلی نگرش شهروندان ۱۶ کشور عرب‌زبان منطقه در رابطه با اقدام حماس در اجرای عملیات طوفان‌الاقصی و همچنین میزان هم‌بستگی مردم منطقه با مردم غزه و حماس بسیار مثبت بوده است که تأثیر مثبتی بر زنجیره هم‌ارزی گفتمان مقاومت در منطقه خواهد داشت (جدول‌های شماره یازده و دوازده).

جدول ۱۱: نگرش شهروندان ۱۶ کشور عرب‌زبان منطقه در مورد عملیات حماس در ۷ اکتبر ۲۰۲۳ (The Arab Center for Research and Policy Studies, 2024, p. 7)

ارزیابی عملیات نظامی حماس در ۷ اکتبر ۲۰۲۳ بر حسب کشور (Assessments of Hamas' military operation on 7 October 2023 by country)	یک عملیات مشروع مقاومت (A legitimate resistance operation)	یک عملیات مشروع مقاومت اما تا حدودی دارای ایراد (A somewhat flawed but legitimate resistance operation)	عملیات مشروع مقاومت که شامل اقدامات شنیع (غیرقابل قبول) یا حتی جنایت‌کارانه است (legitimate resistance operation that involved heinous (unacceptable) or even criminal acts)	یک عملیات نامشروع (An illegitimate operation)	نمی‌دانم و امتناع از پاسخ (Don't Know/Declined to Answer)
لیبی	۹۱ درصد	۵ درصد	۱ درصد	۲ درصد	۱ درصد
اردن	۸۴ درصد	۶ درصد	۱ درصد	۳ درصد	۶ درصد
فلسطین (کرانه باختری)	۷۹ درصد	۱۱ درصد	۴ درصد	۰ درصد	۶ درصد
تونس	۷۵ درصد	۱۱ درصد	۲ درصد	۷ درصد	۵ درصد
مراکش	۷۵ درصد	۹ درصد	۲ درصد	۴ درصد	۱۰ درصد
الجزایر	۷۲ درصد	۱۲ درصد	۲ درصد	۶ درصد	۸ درصد
لبنان	۷۲ درصد	۱۴ درصد	۵ درصد	۵ درصد	۴ درصد
قطر	۶۹ درصد	۱۸ درصد	۱ درصد	۲ درصد	۱۰ درصد
کویت	۶۸ درصد	۲۳ درصد	۳ درصد	۳ درصد	۳ درصد
عمان	۶۸ درصد	۲۷ درصد	۰ درصد	۰ درصد	۵ درصد
موریتانی	۶۷ درصد	۲۱ درصد	۰ درصد	۵ درصد	۷ درصد
یمن	۶۳ درصد	۲۹ درصد	۱ درصد	۴ درصد	۳ درصد
عربستان سعودی	۵۸ درصد	۱۳ درصد	۲ درصد	۹ درصد	۱۸ درصد
سودان	۵۸ درصد	۱۹ درصد	۷ درصد	۱۱ درصد	۵ درصد
عراق	۴۰ درصد	۴۰ درصد	۳ درصد	۱۱ درصد	۶ درصد
مصر	۳۴ درصد	۵۴ درصد	۱ درصد	۶ درصد	۵ درصد
جمع کل منطقه	۶۷ درصد	۱۹ درصد	۲ درصد	۵ درصد	۷ درصد

جدول ۱۲: میزان هم‌بستگی شهروندان ۱۶ کشور عرب‌زبان منطقه با مردم غزه و حمایت از

حماس (The Arab Center for Research and Policy Studies, 2024, p. 9)

دیدگاه شهروندان ۱۶ کشور عرب‌زبان منطقه در مورد میزان همبستگی با مردم فلسطین (غزه) و حمایت از حماس (Solidarity with Palestinians and support for Hamas)	من در کنار مردم غزه و حماس هستم [و از آن‌ها حمایت می‌کنم] (I stand with the people of Gaza and Hamas)	من در کنار مردم غزه هستم، [اما] با حماس مخالفم (I stand with the people of Gaza and oppose Hamas)	من در کنار فلسطینی‌ها قرار نمی‌گیرم [و از آن‌ها حمایت نمی‌کنم] (I do not stand with the Palestinians)	با هیچ‌یک از گزاره‌ها موافق نیستم (I do not agree with any statement)	نمی‌دانم و امتناع از پاسخ (Don't Know/Declined to Answer)
۶۹ درصد	۲۳ درصد	۱ درصد	۳ درصد	۴ درصد	

همان‌گونه که پیش‌تر ذکر شد، زبان، ماشینی است که خلق می‌کند و در نتیجه، جهان اجتماعی را می‌سازد» (Jørgensen & Phillips, 2002, p. 9)، در نتیجه می‌توان براساس مفصل‌بندی گفتمان امنیتی-نظامی مقاومت در منطقه غرب آسیا توسط آیت‌الله العظمی خامنه‌ای انتظار داشت که کنش‌ها و کردارهای امنیتی-نظامی جمهوری اسلامی ایران مطابق جدول (۱۳)، باشد.

جدول ۱۳: کنش‌ها و کردارهای امنیتی - نظامی گفتمان مقاومت در منطقه غرب آسیا

نشئت‌گرفته از مفصل‌بندی گفتمان توسط آیت‌الله خامنه‌ای (منبع: نگارندگان)

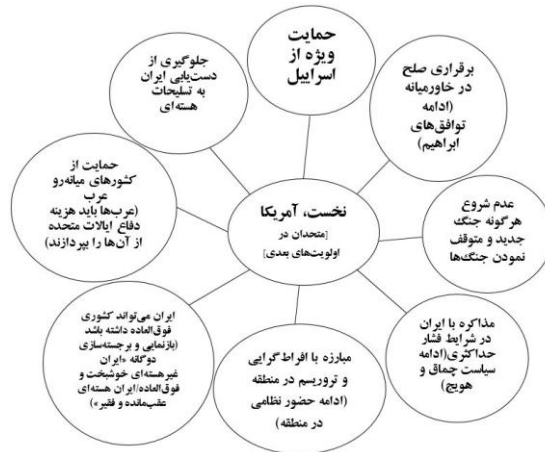
ردیف	کنش‌ها و کردارهای امنیتی-نظامی گفتمان مقاومت در منطقه غرب آسیا نشأت گرفته از مفصل‌بندی گفتمان توسط آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)
۱	رابطه آنتاگونیستی (یا مبتنی بر ضدیت) خود را با دو گفتمان غرب و سلفی-تکفیری حفظ خواهد نمود
۲	از برقراری رابطه آنتاگونیستی با گفتمان اخوانی اجتناب خواهد شد
۳	از آن‌جا که گفتمان مقاومت، اسرائیل را به‌عنوان «اصلی‌ترین دشمن مردم منطقه» معنا نموده است، با ساختار شکنی و بی‌قرار نمودن معنای دال «اسرائیل» در گفتمان مقاومت توسط گفتمان غرب مقابله گفتمانی خواهد نمود و در نتیجه یکی از اصلی‌ترین عرصه‌های منازعه گفتمانی با گفتمان غرب، اسرائیل خواهد بود
۴	تا زمان تعیین تکلیف پرونده هسته‌ای، سطح تنش‌ها با ایالات متحده در کل منطقه کاهش خواهد یافت
۵	توافق صرفاً هسته‌ای با ایالات متحده (در شرایط نبود فشار حداکثری) در دستور کار قرار خواهد گرفت و در صورت پیگیری سیاست فشار حداکثری از سوی ایالات متحده، مجوز برگزاری هیچ‌گونه مذاکره‌ای با ایالات متحده صادر نخواهد شد
۶	توافق با عربستان سعودی حفظ خواهد شد
۷	سطح تنش‌ها با همسایگان مدیریت خواهد شد
۸	رزمایش‌ها، تمرین‌های نظامی و تقویت توان امنیتی-نظامی جمهوری اسلامی ایران ادامه پیدا خواهد کرد
۹	تقویت توان امنیتی-نظامی گروه‌های عضو محور مقاومت به‌صورت مخفیانه و به‌دور از بازنمایی و ضرب رسانه‌ای شدت خواهد گرفت

۲-۲. مفصل‌بندی گفتمان امنیتی-نظامی «غرب» در منطقه غرب آسیا

براساس نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه

لازم به ذکر است که بیان‌کننده (یا اداکننده) اصلی گفتمان امنیتی-نظامی «غرب»، دولت ایالات متحده است. دگر یا غیرخودی گفتمانی آن نیروهای مخالف ارزش‌های غربی و زنجیره هم‌ارزی آن شامل اسرائیل، دولت‌های موسوم به عرب میانه‌رو نظیر

اردن، عربستان سعودی، امارات متحده عربی، بحرین و کویت و مردم معتقد به سبک زندگی و ارزش‌های غربی در منطقه است. اصلی‌ترین «داده‌های متنی» که در تحلیل گفتمان امنیتی-نظامی غرب در منطقه غرب آسیا در دوران «دونالد جی. ترامپ» مورد استفاده قرار می‌گیرند شامل سخنرانی‌ها و فرمان‌های اجرایی صادره در دوره دوم ریاست جمهوری وی است که با توجه به گستردگی و تنوع متون و محدودیت‌های حجمی مقالات علمی-پژوهشی به ذکر چند مورد از آن‌ها اکتفا می‌شود. ضمن آن‌که «کردارهای گفتمانی غیرزبانی» ترامپ نظیر انتصاب مقامات مرتبط با منطقه غرب آسیا نیز در مفصل‌بندی گفتمان غرب لحاظ شده است. در شکل (۳)، مفصل‌بندی گفتمان امنیتی-نظامی غرب در منطقه غرب آسیا به تصویر کشیده شده است.

شکل ۳: مفصل‌بندی گفتمان امنیتی-نظامی غرب در منطقه غرب آسیا در دولت دوم ترامپ

در ابتدا لازم است که «دال مرکزی» این گفتمان را مشخص کنیم. اگر «دال مرکزی» را به‌مثابه عمود خیمه یک گفتمان در نظر بگیریم که با نبودن آن خیمه فرومی‌ریزد، «دال مرکزی» یا به تعبیر لاکلا و موفه، «نقطه کانونی [یا نقطه تلاقی]» گفتمان غرب در منطقه غرب آسیا در دولت دوم ترامپ، مفهوم «تخت آمریکا» خواهد بود. ترامپ در مراسم تحلیف ریاست جمهوری خود در تاریخ ۲۰ ژانویه ۲۰۲۵ (۱۲ بهمن ۱۴۰۳) عنوان نمود: «از امروز به بعد، کشور ما دوباره شکوفا خواهد شد و در سراسر جهان مورد احترام خواهد بود. ما مورد غبطه هر ملتی خواهیم بود و دیگر اجازه

نخواهیم داد که از ما سوءاستفاده کنند. خیلی ساده [بگویم]، در طول تک‌تک روزهای دولت ترامپ، [ایده] نخست آمریکا^۱، اولویت من خواهم بود» (Trump, 2025, January 20). پس از ذکر «دال مرکزی» یا «نقطه کانونی» گفتمان امنیتی - نظامی غرب در دولت ترامپ، اکنون به بیان «وقته» های این گفتمان می‌پردازیم. «حمایت ویژه از اسرائیل» و «برقراری صلح در خاورمیانه» دو وقته یا دقیقه گفتمان امنیتی - نظامی غرب در منطقه غرب آسیا هستند. مهم‌ترین داده متنی و کردار گفتمانی که این دو وقته از آن استخراج شده‌اند، بیانیه ترامپ در زمان معرفی «مایک هاکی» به‌عنوان نامزد سفیر در اسرائیل است: خرسندم که اعلام نمایم «مایک هاکی»^۲، فرماندار بسیار محترم سابق آرکانزاس، به‌عنوان سفیر ایالات متحده در اسرائیل نامزد شده است. مایک سال‌ها خدمت‌گزار عمومی، فرماندار و رهبر معنوی بزرگ^۳ بوده است. او اسرائیل و مردم اسرائیل را دوست دارد و مردم اسرائیل نیز او را دوست دارند. مایک خستگی‌ناپذیر برای برقراری صلح در خاورمیانه کار خواهد کرد؛ (Trump, 2024, November 12). ترامپ همچنین در فرمان اجرایی صادره با موضوع قرار دادن انصارالله [یمن] در لیست سازمان تروریستی خارجی (FTO) خاطرنشان ساخت: «فعالیت‌های حوثی‌ها امنیت غیرنظامیان و پرسنل آمریکایی در خاورمیانه، امنیت نزدیک‌ترین شرکای منطقه‌ای ما و ثبات تجارت دریایی جهانی را تهدید می‌کند» و در بخش دیگری از این فرمان به موضوع آنچه وی حمله حوثی‌ها به فرودگاه‌های غیرنظامی در عربستان سعودی، حملات مرگ‌بار ژانویه ۲۰۲۲ به امارات متحده عربی و شلیک بیش از ۳۰۰ پرتابه به سمت اسرائیل از اکتبر ۲۰۲۳ اشاره نمود (Trump, 2025, January 22).

دیگر لحظه گفتمان امنیتی - نظامی غرب در منطقه غرب آسیا «عدم شروع هرگونه جنگ جدید و متوقف نمودن جنگ‌ها» است که ترامپ در سخنانی که پس از انتخاب وی به‌عنوان چهل و هفتمین رئیس‌جمهور ایالات متحده در پالم بیچ، فلوریدا ایراد داشت، به صراحت بدان اشاره داشت: «قرار نیست من جنگی را شروع کنم. من می‌خواهم جنگ‌ها را متوقف کنم»^۴ (Trump, 2024, November 12).

اما سه لحظه دیگر گفتمان امنیتی - نظامی غرب در منطقه غرب آسیا «ایران می‌تواند کشوری فوق‌العاده داشته باشد (بازنمایی و برجسته‌سازی دوگانه ایران غیرهسته‌ای خوشبخت و فوق‌العاده، ایران هسته‌ای عقب‌مانده و فقیر)»، «جلوگیری از

1. America first
2. Mike Huckabee
3. A great public servant, Governor, and Leader in Faith
4. I'm not going to start a war. I'm going to stop wars

دستیابی ایران به تسلیحات هسته‌ای» و «مذاکره با ایران در شرایط فشار حداکثری (ادامه سیاست چماق و هویج)» است که از مصاحبه ترامپ با شبکه فاکس نیوز استخراج شده‌اند. ترامپ در مصاحبه با این شبکه اظهار داشت: «ایرانی‌ها مردمی شگفت‌انگیز، مذهبی و پر از فرصت هستند، می‌خواهم کشوری فوق‌العاده داشته باشند. تنها چیزی که در مورد ایران می‌گویم این است که آن‌ها نباید سلاح هسته‌ای داشته باشند. اگر توافقی کنیم راه‌هایی هست که از اجرای آن مطمئن شویم، باید ۱۰ برابر بازرسی کنیم. اگر آن‌ها به تسلیحات هسته‌ای دست یابند، بعد همه [بمب هسته‌ای] می‌خواهند و بعد افتضاح بالا می‌آید» (The Fox News, 2025, January 23). ترامپ همچنین در اظهارات خود در هنگام امضای فرمان‌های اجرایی و در مصاحبه با خبرنگاران در پاسخ به پرسش یکی از خبرنگاران که در مورد «استیو ویتکاف»^۱ سؤال کرد و پرسید که آیا او را مسئول استراتژی ایران می‌کنید و آیا می‌خواهید او به‌صورت مستقیم با ایرانی‌ها صحبت کند، ضمن آن‌که اصل مذاکره با ایران را رد نکرد، عنوان داشت: «نه، اما او قطعاً کسی است که من از وی استفاده خواهم نمود. او کار فوق‌العاده‌ای انجام داده است. او یک مذاکره‌کننده عالی^۲ است. او یک شخص بسیار خوب و یک فرد بسیار محبوب است. با مردم کنار می‌آید. من مذاکره‌کنندگان بزرگی دارم» (Trump, 2025, January 23 a).

وقته یا دقیقه «حمایت از کشورهای میانه‌رو عرب (عرب‌ها باید هزینه دفاع ایالات متحده از آن‌ها را بپردازند)» نیز از منبع زیر استخراج شده است. ترامپ در سخنان خود در مجمع اقتصاد جهانی اظهار داشت امروز در روزنامه‌ها گزارش شده است که عربستان سعودی حداقل ۶۰۰ میلیارد دلار در آمریکا سرمایه‌گذاری خواهد کرد. اما من از ولیعهد که فرد فوق‌العاده‌ای است، می‌خواهم که آن را به حدود ۱ تریلیون دلار برساند. من فکر می‌کنم آن‌ها این کار را انجام خواهند داد، زیرا ما با آن‌ها خیلی خوب رفتار کرده‌ایم و همچنین از عربستان سعودی و اوپک می‌خواهم که قیمت نفت را کاهش دهند. شما باید آن را پایین بیاورید، کاری که، صادقانه بگویم، من تعجب می‌کنم که آن‌ها قبل از انتخابات [چرا] آن را انجام ندادند. این [موضوع] نشان می‌دهد که آن‌ها عشق زیادی نسبت به انجام دادن این کار ندارند. من از این موضوع کمی تعجب کردم. این اظهارات به قدری تعجب‌برانگیز بود که یکی از خبرنگاران حاضر در جلسه به نام «استیو شوارتزمن»^۳ به‌صورت کنایه به ترامپ عنوان داشت که «من

1. Steve Witkoff
2. A great negotiator
3. Steve Schwarzman

مطمئن هستیم که ولیعهد عربستان سعودی از سخنرانی امروز شما واقعاً مسرور خواهد شد» که ترامپ نیز در پاسخ اظهار داشت «امیدوارم» (Trump, 2025, January 23 a).

با عنایت به اهمیت «یادداشت امنیت ملی ریاست جمهوری (NSPM)»^۱ در رابطه با ایران که در تاریخ ۴ فوریه ۲۰۲۵ (۱۶ بهمن ۱۴۰۳) منتشر گردید و با توجه به این موضوع که این یادداشت متنی یکی از داده‌های اصلی در مفصل‌بندی گفتمان امنیتی - نظامی غرب در خاورمیانه در دولت دوم ترامپ است، نکات اصلی این یادداشت در جدول شماره چهارده ذکر شده است.

جدول ۱۴: نکات اصلی یادداشت امنیت ملی ریاست جمهوری ترامپ در ۴ فوریه ۲۰۲۵

نکات اصلی «یادداشت امنیت ملی ریاست جمهوری (NSPM)» در رابطه با ایران که در تاریخ ۴ فوریه ۲۰۲۵ (۱۶ بهمن ۱۴۰۳) توسط ژنرال صادر گردید
<p>ماده ۱: سیاست‌گذاری. سیاست ایالات متحده این است که از دست‌یابی ایران به سلاح هسته‌ای و موشک‌های بالستیک قابل‌دیبا معافیت بعمل آورد؛ شبکه و کارزار تجاویز گری منطقه‌ای (campaign of regional aggression) ایران را خنثی نماید؛ سپاه پاسداران و نیروهای نیابتی آن (its surrogates) را تضعیف و مختل نموده و از دسترسی به منابعی که فعالیت‌های بی‌ثبات‌کننده (destabilizing activities) آن‌ها را تقویت می‌کند، محروم کند؛ و با توسعه موشک‌های تهاجمی و دیگر توان‌مندی‌های تسلیحاتی نامتقارن و متعارف (other asymmetric and conventional weapons capabilities) ایران مقابله نماید</p>
<p>ماده ۲: اعمال فشار حداکثری (Maximum Pressure) بر جمهوری اسلامی ایران. (الف) وزیر خزانه‌داری موظف است: ۱- به‌صورت فوری، تحریم‌ها و رادکارهای اجرایی مناسب (sanctions or appropriate enforcement remedies) را علیه تمامی اشخاصی که آن وزارت‌خانه شواهدی مبنی بر نقض یک یا چند تحریم مرتبط با ایران آن‌سواً آن‌ها را در اختیار دارد، اعمال نماید؛ ۲- یک کارزار مستمر و قدرتمند در راستای اجرای تحریم‌های مرتبط با ایران اجرا کند تا آن رژیم و نیروهای نیابتی تروریستی آن (regime and its terror proxies) از دسترسی به به‌آمدها محروم شوند؛ ۳- انجام بررسی آژام به‌منظور اصلاح یا لغو هرگونه مجوز عمومی، سوالات متداول (frequently asked question) یا راهشودهایی که به هر میزانی به ایران یا هر یک از عوامل تروریستی آن کمک اقتصادی یا مالی می‌کند؛ ۴- راهشودهای به‌روز شده‌ای (updated guidance) را برای تمامی بخش‌های تجاری مرتبط از جمله حمل‌ونقل، بیمه و کاربرهای بنری (shipping, insurance, and port operators) در مورد خطرات منجره هر شخصی که به‌صورت آگاهانه تحریم‌های ایالات متحده علیه ایران یا یکی از عوامل تروریستی ایران را نقض می‌کند، صادر نماید؛ ۵- تمهیدات متقابل (countermeasures) علیه ایران را در هر گره و ویژه قیام مالی (Financial Action Task Force) اتخاذ نماید و مدل‌های مالکیت و فقی (beneficial ownership thresholds) ارزیابی گردد تا اطمینان حاصل شود که تحریم‌ها مانع کسب تمامی درآمدهای غیرقانونی ممکن توسط ایران می‌شوند و میزان پای‌بندی مؤسسات مالی به معیار او قاعده «مشتری مشتری» (Know Your Customer's Customer) در مورد تراکنش‌های مرتبط با ایران جهت جلوگیری از فرار بیش‌تر ایران از تحریم‌ها ارزیابی گردد</p>
<p>(ب) وزیر امور خارجه موظف است: ۱- معافیت‌های تحریمی (sanctions waivers)، به‌ویژه معافیت‌هایی که هر درجه از تسهیلات اقتصادی یا مالی، از جمله موارد مربوط به پروژه بنابر چهار ایران را فراهم می‌کنند، تعدیل یا لغو نماید؛ ۲- اجرای یک کارزار مستمر و قدرتمند با هماهنگی وزیر خزانه‌داری و سایر ادارات یا نهادهای اجرایی مرتبط در راستای به‌صنر رساندن صادرات نفت ایران (to drive Iran's export of oil to zero) از جمله صادرات نفت خام ایران به جمهوری چین؛ ۳- رهبری یک کارزار دیپلماتیک جهت منزوی کردن ایران در سراسر جهان، از جمله در سازمان‌های بین‌المللی، از جمله معافیت از آزادی رفت‌وآمد یا ایجاد پناهگاه امن برای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (IRGC) (denial of freedom of movement or safe haven to the IRGC) یا هر یک از عوامل تروریستی ایران که در هر کجا، بیرون از مرزهای ایران فعالیت کنند؛ ۴- اتخاذ گام‌های فوری با هماهنگی وزیر خزانه‌داری و سایر آژاس‌های ذی‌ربط به‌منظور اطمینان از این موضوع که ایران از سیستم مالی عراق در راستای فائق آمدن یا دور زدن تحریم‌ها استفاده نمی‌کند و کشورها حاشیه خلیج فارس به‌عنوان نقاط انتقال معموله جهت دور زدن تحریم‌ها (sanctions evasion transshipment points) مورد استفاده قرار نمی‌گیرند</p>
<p>(ب) معاینه‌ده دایم ایالات متحده در سازمان ملل موظف است: ۱- همکاری متحدهای کلیدی، بازگشت فوری (snapback) تحریم‌ها و محدودیت‌های بین‌المللی علیه ایران را تکمیل کند؛ ۲- ایران را به‌دلیل نقض تعهدات معاهده این‌پی‌تی پاسخ‌گو نماید؛ ۳- به‌صورت منظم، اجلسات شورای امنیت سازمان ملل متحد را تشکیل دهد تا تهدیدهای بی‌شماری که ایران متوجه صلح و امنیت بین‌المللی می‌نماید را برجسته کند (تا اوزیر بازرگانی وزیر امور خارجه است یک کارزار اجرایی مستمر و قدرتمند با موضوع کنترل صادرات در راستای محدود کردن جریان فناوری و قطعات مورد استفاده رژیم برای مقاصد نظامی اجرا کند</p>
<p>(ت) دادستان کل ایالات متحده موظف است: ۱- تمامی گام‌های قانونی در دسترس را در راستای شناسایی، مختل نمودن، و پیگرد قانونی شبکه‌های مالی و لجستیکی، اعلام یا گروه‌های پوششی (front groups) در داخل ایالات متحده که توسط ایران یا یکی از عوامل تروریستی ایران حمایت می‌شوند را به‌کار گیرد؛ ۲- تمامی گام‌های قانونی در دسترس را جهت توقیف معموله‌های غیرقانونی ایران به‌کار گیرد؛ ۳- تمامی گام‌های قانونی در دسترس را در راستای شناسایی دارایی‌های دولتی ایران در ایالات متحده و خارج از آن و کمک به قربانیان آمریکایی تروریسم، از جمله خانواده‌های ستاره طلایی (Gold Star Families) و برپایی دادگاه‌های فدرال علیه ایران به‌کار گیرد؛ ۴- تمامی گام‌های قانونی در دسترس را در راستای صدور کیفرخواست و محاکمه رهبران و اعضای گروه‌ها و شبکه‌های تروریستی تحت حمایت ایران که به شهروندان آمریکایی آسیب می‌رسانند، آن‌ها را دستگیر یا به قتل می‌رسانند، به‌کار گیرد و در صورت امکان و با هماهنگی وزیر امور خارجه، به دنبال بازداشت و استرداد آن‌ها به ایالات متحده باشد؛ ۵- استفاده از کلیه مراجع و ابزارهای جنایی، نظارتی و سایریر در راستای نظارت دقیق، تحت تعقیب قرار دادن و اختلال در تلاش‌های دولت ایران به‌منظور جاسوسی یا کسب اطلاعات حساس نظامی، اطلاعاتی، دولتی یا سایر اطلاعات حساسی، به‌خطر انداختن میهن و زیرساخت‌های حیاتی ما، دور زدن تحریم‌ها و کنترل صادرات، ارائه حمایت‌های مادی از تروریسم، اعمال نفوذ شورش‌آور به بیرون (foreign malign influence) جهت تهدید، آسیب‌رسانی و تغلف از آزادی بیان نشأت گرفته از اصلاحیه اول قانون اساسی ایالات متحده (First Amendment-protected speech) از جمله تهدید به پیوستن آسکار</p>

مفصل‌بندی گفتمان امنیتی-نظامی غرب در منطقه غرب آسیا توسط ترامپ انتظار داشت که کنش‌ها و کردارهای امنیتی-نظامی ایالات متحده مطابق جدول (۱۵)، باشد.

جدول ۱۵: کنش‌ها و کردارهای امنیتی-نظامی گفتمان غرب در منطقه غرب آسیا
نشئت گرفته از مفصل‌بندی گفتمان توسط ترامپ (منبع: نگارندگان)

ردیف	کنش‌ها و کردارهای امنیتی-نظامی گفتمان غرب در منطقه غرب آسیا نشأت گرفته از مفصل‌بندی گفتمان توسط ترامپ
۱	رابطه آناگونیستی (یا مبتنی بر ضدیت) خود را با دو گفتمان مقاومت و سلفی-تکفیری حفظ می‌کند
۲	از برقراری رابطه آناگونیستی با گفتمان اخوانی اجتناب خواهد نمود
۳	به‌دنبال بست معنایی دال «اسرائیل» در گفتمان خود به‌عنوان شریک و دوست استراتژیک غرب خواهد بود و در این راستا حمایت ویژه از اسرائیل از جمله حمایت از روند شهرک‌سازی‌ها و فروش تسلیحات نظامی خاص به اسرائیل در دستور کار قرار می‌گیرد
۴	به‌دنبال گسترش و تسری توافق‌های ابراهیم به کشورهای دیگر منطقه (بالأخص عربستان سعودی) خواهد بود
۵	سیاست اعمال فشار بر کشورهای عربی منطقه در راستای افزایش میزان سرمایه‌گذاری و خریدهای تسلیحاتی از ایالات متحده دنبال خواهد شد
۶	یکی از دال‌های اصلی این گفتمان جلوگیری از دست‌یابی ایران به سلاح هسته‌ای خواهد بود. در نتیجه، سیاست چماق و هویج در قبال ایران هم‌چنان ادامه خواهد یافت و سیاست مذاکره با ایران تحت فشار حداکثری در دستور کار قرار می‌گیرد
۷	با توجه به کردارهای گفتمانی غیرزیبائی نظیر انتصاب «استیو ویکاکاف»، «مایکل دی‌مینو» و «تولسی گِرِد» و قطع‌نمودن بودجه ۶۰ میلیارد دلاری گروه‌های اپوزیسیون جمهوری اسلامی ایران، برون‌گذاری افراطی ایران در این گفتمان در قالب پیگیری تغییر رژیم و لفاظی‌های تند علیه ایران تا زمان تعیین تکلیف پرونده هسته‌ای، تعدیل (و نه متوقف) خواهد شد و دوگانه «ایران غیرهسته‌ای خوشبخت و فوق‌العاده/ایران هسته‌ای عقب‌مانده و فقیر» بازنمایی و برجسته خواهد شد
۸	ن تلاش تیم ترامپ بر کسب دست‌آوردهای نظامی-امنیتی در منطقه غرب آسیا به‌واسطه بهره‌گیری حداکثری از لفاظی و تهدید سایرین بالأخص حوثی‌های یمن که ترامپ آنها را در لیست سازمان تروریستی خارجی (FTO) قرار داده است و در چند سخنرانی خود به‌صورت مستقیم به آنها اشاره نموده است، قرار خواهد گرفت
۹	اعمال فشار بر دو دولت عراق و لبنان جهت برون‌گذاری گروه‌های مقاومت در این دو کشور و قرار گرفتن کامل این دو کشور در زنجیره هم‌ارزی گفتمان غرب تشدید خواهد شد
۱۰	«وجه و قدرت استعاری» ضعیف این گفتمان به‌واسطه الگوهای زیاتی ترامپ تشدید خواهد شد. به‌عبارت دیگر، اگرچه سه گفتمان «مقاومت»، «اخوانی» و «سلفی-تکفیری» با چالش‌های متعدد اقتصادی-اجتماعی دست به گریبان هستند که موجب «بهره‌فراری» آنها شده است، لکن گفتمان «غرب» نیز نمی‌تواند راه برون‌شدن از این چالش‌ها را ارائه دهد، موفق به ارائه تصویر روشنی از آینده به سوژه‌ها نخواهد شد و نمی‌تواند خود را به‌عنوان تنها راه‌حل موجود برای خروج از شرایط بحرانی معرفی نماید و در نتیجه شاهد ریزش بخشی از زنجیره هم‌ارزی گفتمان غرب در منطقه در دوران ترامپ خواهیم بود
۱۱	حضور نظامی ایالات متحده در منطقه ادامه خواهد یافت

۳-۲. مفصل‌بندی گفتمان امنیتی- نظامی «اخوان‌المسلمین» در منطقه غرب آسیا براساس نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه

لازم به ذکر است که بیان‌کننده (یا اداکننده) اصلی گفتمان امنیتی-نظامی «اخوان‌المسلمین» دولت ترکیه است. دگرها یا غیرخودی‌های گفتمانی آن نیروهای مخالف احیای امپراتوری عثمانی و خرده گفتمان کردها و زنجیره هم‌ارزی آن شامل ترکیه، قطر، سوریه و مردم معتقد به اسلام اخوانی است.

اصلی‌ترین «داده‌های متنی» که در تحلیل گفتمان امنیتی-نظامی اخوان‌المسلمین در منطقه غرب آسیا مورد استفاده قرار می‌گیرند سخنرانی‌ها و کردارهای گفتمانی

غیرزبانی رجب طیب اردوغان و در وهله بعدی، هاکان فیدان، وزیر امور خارجه ترکیه است که با توجه به گستردگی و تنوع متون و محدودیت‌های حجمی مقالات علمی و پژوهشی صرفاً به ذکر شکل (۴)، اکتفا می‌شود که مفصل‌بندی گفتمان امنیتی-نظامی اخوانی در منطقه غرب آسیا به تصویر کشیده شده است.

شکل ۴: مفصل‌بندی گفتمان امنیتی-نظامی اخوان‌المسلمین در منطقه غرب آسیا

در این بخش، بدون بررسی نقطه کانونی و وقته‌های گفتمان امنیتی-نظامی اخوان‌المسلمین در منطقه غرب آسیا به ذکر چند نکته مهم در خصوص گفتمان اخوانی پرداخته می‌شود:

۱. ویژگی بارز گفتمان امنیتی-نظامی اخوانی، استفاده از درون‌گذاری حداکثری و برون‌گذاری حداقلی است. درون‌گذاری هم‌زمان دو عنصر «قومیت» و «مذهب (اسلام اخوانی)» در کنار عدم برقراری رابطه آنتاگونیستی (یا مبتنی بر ضدیت) با سه گفتمان دیگر در منطقه موجب گردیده که منطق تفاوت در این گفتمان بسیار کم‌رنگ گردد.
۲. علی‌رغم آن‌که ترکیه در جنگ اسرائیل علیه غزه (۲۰۲۳ لغایت ۲۰۲۵) هیچ‌گونه کنش و کردار خاصی جز محکومیت رسانه‌ای انجام نداد، اما یافته‌های نظرسنجی «مرکز تحقیقات و مطالعات سیاسی عرب» در سال ۲۰۲۴ نشان می‌دهد که ۴۷ درصد از شهروندان ۱۶ کشور عرب‌زبان منطقه، عملکرد ترکیه در جریان جنگ اسرائیل علیه غزه را خیلی خوب و خوب ارزیابی کرده‌اند. این در حالی است که ۴۸

درصد شهروندان ۱۶ کشور عرب‌زبان منطقه، عملکرد جمهوری اسلامی ایران در جریان جنگ اسرائیل علیه غزه را خیلی خوب و خوب می‌دانند (تنها یک درصد بالاتر از ترکیه) (The Arab Center for Research and Policy Studies, 2024, p. 12). حال آن‌که ایران در ۱۳ آوریل ۲۰۲۴ (۲۵ فروردین ۱۴۰۳) و ۱ اکتبر ۲۰۲۴ (۱۰ مهر ۱۴۰۳) دو عملیات نظامی وعده صادق یک و دو را علیه اسرائیل انجام داد.

۳. پرسش اصلی در اینجا این است که چرا گفتمان امنیتی-نظامی اخوانی در میدان گفتمانی غرب آسیا در منزلت هژمونی قرار نگرفته است؟ در پاسخ باید به سه نکته اشاره نمود.

- ❖ درون‌گذاری هم‌زمان دو عنصر «قومیت» و «مذهب (اسلام اخوانی)» در کنار عدم برقراری رابطه آنتاگونیستی (یا مبتنی بر ضدیت) با سه گفتمان دیگر در منطقه اگرچه موجب گردیده که منطق تفاوت در این گفتمان بسیار کم‌رنگ گردد؛ لکن موجب نگردیده که زنجیره هم‌ارزی این گفتمان وسیع شود.
- ❖ یکی دیگر از دلایل هژمون نشدن گفتمان امنیتی-نظامی اخوان‌المسلمین در مفهوم «مداخله هژمونیک» نهفته است. «یورگنسن و فیلیپس» در خصوص این مفهوم عنوان می‌دارند که آنتاگونیسم [یا غیریت‌سازی یا تخصم] می‌تواند به‌واسطه مداخله هژمونیک [از بین برود و] محو گردد. لاکلا معتقد است که مداخله هژمونیک یک مفصل‌بندی است که به‌واسطه [بهره‌گیری از] ابزار اجبار [و زور]، عدم ابهام را بازسازی می‌کند^۱. بنابراین، دلیل این‌که در جنگ جهانی اول، توانستند از میان «کارگران» سربازگیری نمایند، این بود که هویت کارگری به‌واسطه مداخله هژمونیک [دولت‌ها] به نفع هویت ملی سرکوب گردید (Jørgensen & Phillips, 2002, p. 29). در اینجا نیز «مداخله هژمونیک» ایالات متحده در مورد گفتمان امنیتی-نظامی اخوانی موضوعیت پیدا می‌کند. به‌استثنای تعداد معدودی از پرونده‌های امنیتی-نظامی در منطقه غرب آسیا (نظیر پرونده سوریه و لیبی)، ترکیه در بقیه پرونده‌های امنیتی-نظامی منطقه نمود و بروزی ندارد و مجبور است ذیل ناتو (و در رأس آن ایالات متحده) عمل نماید. همین امر موجب گردیده که کنش‌ها و کردارهای گفتمان امنیتی-نظامی اخوانی عمدتاً در ذیل گفتمان امنیتی-نظامی غرب و به‌عنوان یک خرده گفتمان ذیل گفتمان امنیتی-نظامی غرب

1. An articulation which by means of force reconstitutes unambiguity

تعریف گردد و در نتیجه، گفتمان امنیتی-نظامی اخوانی نتواند به جایگاه هژمونی دست پیدا کند.

❖ تا زمانی که گفتمان امنیتی-نظامی اخوانی نسبت به برون‌گذاری «اسرائیل» به‌عنوان اصلی‌ترین تهدید متوجه مردم منطقه و جهان عرب در گفتمان خود اقدام ننماید و «آزادی قدس» را در گفتمان خود مفصل‌بندی نکند، دستیابی این گفتمان به منزلت هژمونیک دور از ذهن خواهد بود.

۴. اگرچه ۲۴ درصد از شهروندان ۱۴ کشور عرب‌زبان منطقه، خود را بسیار مذهبی، ۶۱ درصد تا حدودی مذهبی، ۱۲ درصد غیرمذهبی و ۳ درصد هم به‌گزینه نمی‌دانم یا امتناع از پاسخ‌گویی رأی داده‌اند، لکن یافته‌های همان نظرسنجی نشان می‌دهد که در پاسخ به گزاره «برای کشور من بهتر است که دین از سیاست جدا باشد»، ۲۲ درصد گزینه کاملاً موافقم، ۲۵ درصد موافقم، ۲۵ درصد مخالفم، ۲۳ درصد کاملاً مخالفم و ۵ درصد هم گزینه نمی‌دانم و امتناع از پاسخ‌گویی را انتخاب نموده‌اند؛ یافته‌های این نظرسنجی نشان می‌دهد که ۴۷ درصد از شهروندان ۱۴ کشور عرب‌زبان منطقه سکولار و معتقد به جدایی دین از سیاست و ۴۸ درصد با گزاره جدایی دین از سیاست مخالف و یا به‌شدت مخالف هستند. بنابراین اسلام سکولار اخوانی می‌تواند در بهترین حالت نیمی از مردم منطقه را در زنجیره هم‌ارزی خود قرار دهد. همان‌گونه که پیش‌تر ذکر شد، زبان، ماشینی است که خلق می‌کند و در نتیجه، جهان اجتماعی را می‌سازد» (Jørgensen & Phillips, 2002, p. 9)، در نتیجه می‌توان براساس مفصل‌بندی گفتمان امنیتی-نظامی اخوانی در منطقه غرب آسیا انتظار داشت که کنش‌ها و کردارهای امنیتی-نظامی ترکیه مطابق جدول (۱۶) باشد.

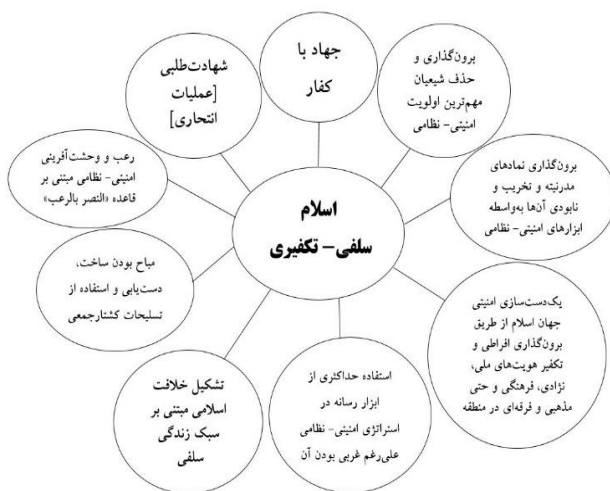
جدول ۱۶: کنش‌ها و کردارهای امنیتی-نظامی گفتمان اخوان المسلمین در منطقه غرب آسیا نشئت‌گرفته از مفصل‌بندی گفتمان توسط اردوغان و فیدان (منبع: نگارندگان)

ردیف	کنش‌ها و کردارهای امنیتی-نظامی گفتمان اخوان المسلمین در منطقه غرب آسیا نشئت‌گرفته از مفصل‌بندی گفتمان توسط اردوغان و فیدان
۱	با هیچ‌یک از سه گفتمان امنیتی-نظامی غرب، مقاومت و سلفی-تکفیری رابطه آنتاگونیستی برقرار نخواهد کرد
۲	ن تلاش خواهد کرد تا مصر را در زنجیره هم‌ارزی گفتمان خود قرار دهد
۳	علی‌رغم فرار گرفتن سوریه در زنجیره هم‌ارزی این گفتمان از تاریخ ۸ دسامبر ۲۰۲۴ (۱۸ آذر ۱۴۰۳)، گفتمان اخوان المسلمین برخلاف گفتمان امنیتی-نظامی مقاومت، «آزادی فلس» را در گفتمان خود مفصل‌بندی نخواهد کرد و در نتیجه، ترکیه در مقابل کنش‌های امنیتی-نظامی اسرائیل در خاک سوریه، اقدامی جدی انجام نخواهد داد و جز پاره‌ای از لفاظی‌های تند دیپلماتیک، شاهد اصطکاک جدی و فراگیر ترکیه و اسرائیل در خاک سوریه نخواهیم بود
۴	دگر یا غیر خودی اصلی این گفتمان، خرده گفتمان کردها خواهد بود که در ذیل گفتمان غرب تعریف می‌گردد و در نتیجه، مقابله امنیتی سخت و نرم با برخی گروه‌های کرد در سوریه و عراق نظیر حزب اتحاد دموکراتیک کردستان سوریه (PYD) و شاخه نظامی آن یگان‌های مدافع خلق (YPG)، حزب کارگران کردستان (PKK) و ... ادامه خواهد یافت
۵	در راستای تثبیت نظام سیاسی جدید سوریه، تمامی ظرفیت امنیتی-نظامی و حتی اقتصادی این گفتمان به میدان خواهد آمد
۶	ن تلاش در راستای ائتلاف کشورهای عربی ثروت‌مند نظیر قطر، عربستان سعودی، امارات متحده عربی و کویت جهت سرمایه‌گذاری در سوریه افزایش پیدا خواهد کرد

۴-۲. مفصل‌بندی گفتمان امنیتی-نظامی «سلفی-تکفیری» در منطقه غرب آسیا براساس نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه

لازم به ذکر است که از ۲۱ ژوئن ۲۰۱۷ (۳۱ خرداد ۱۳۹۶) که محمد بن سلمان به‌عنوان ولیعهد عربستان سعودی انتخاب گردید (رضایی و شریعتی، ۱۴۰۰، ص. ۳۳۷)، بیان‌کننده (یا اداکننده) اصلی گفتمان امنیتی-نظامی «سلفی-تکفیری» از عربستان سعودی به داعش منتقل شده است. دگرهای گفتمانی آن شیعه و نیروهای مخالف اسلام سلفی-تکفیری و زنجیره هم‌ارزی آن شامل گروه‌های سلفی-تکفیری در منطقه و مردم معتقد به اسلام سلفی (نه قرائت انقلابی و نه قرائت اخوانی از اسلام) است.

اصلی‌ترین «داده‌های متنی» که در تحلیل گفتمان امنیتی-نظامی سلفی-تکفیری در منطقه غرب آسیا مورد استفاده قرار می‌گیرند سخنرانی‌ها و کردارهای گفتمانی غیرزبانی امیران فعلی داعش که در خبرگزاری اعماق است که با توجه به گستردگی و تنوع متون و محدودیت‌های حجمی مقالات علمی-پژوهشی صرفاً به ذکر شکل شماره پنج اکتفا می‌شود. در شکل شماره پنج مفصل‌بندی گفتمان امنیتی-نظامی سلفی و تکفیری در منطقه غرب آسیا به تصویر کشیده شده است.

شکل ۵: مفصل‌بندی گفتمان امنیتی - نظامی سلفی - تکفیری در منطقه غرب آسیا

در این بخش، بدون بررسی نقطه کانونی و وقته‌های گفتمان امنیتی - نظامی سلفی - تکفیری در منطقه غرب آسیا به ذکر این نکته مهم در خصوص گفتمان سلفی - تکفیری پرداخته می‌شود که اگرچه «جهاد با کفار» یکی از وقته‌ها (یا لحظه‌های) این گفتمان است (رضایی و محمودی، ۱۴۰۲: ۴۲)، اما این گفتمان نسبت به برون‌گذاری «اسرائیل» به‌عنوان اصلی‌ترین تهدید متوجه جهان عرب اقدام ننموده و «آزادی قدس» را در گفتمان خود مفصل‌بندی نکرده است. این‌گونه است که ۸۲ درصد از شهروندان ۱۶ کشور عربی معتقد هستند که کاملاً با داعش متفاوت است یا تفاوت زیادی با داعش دارد که در جدول (۱۷)، ذکر شده است.

جدول ۱۷: دیدگاه شهروندان ۱۶ کشور عرب‌زبان منطقه در مورد مقایسه حماس و داعش
(The Arab Center for Research and Policy Studies, 2024, p. 8)

دیدگاه شهروندان ۱۶ کشور عرب‌زبان منطقه در مورد مقایسه حماس و داعش (Comparisons between Hamas and ISIS)	حماس کاملاً با داعش تفاوت دارد (Hamas is entirely different from ISIS)	حماس تا حد زیادی با داعش تفاوت دارد (Hamas is mostly different from ISIS)	حماس تا حدودی با داعش تفاوت دارد (Hamas is partially different from ISIS)	حماس هیچ تفاوتی با داعش ندارد (Hamas is no different than ISIS)	نمی‌دانم و امتناع از پاسخ (Don't Know/Declined to Answer)
اردن	۷۹ درصد	۱۱ درصد	۱ درصد	۱ درصد	۸ درصد
فلسطین (کرانه باختری)	۷۹ درصد	۹ درصد	۱ درصد	۰ درصد	۱۱ درصد
تونس	۷۵ درصد	۱۱ درصد	۵ درصد	۲ درصد	۷ درصد
لبنان	۷۳ درصد	۱۰ درصد	۷ درصد	۳ درصد	۷ درصد
عمان	۶۹ درصد	۱۳ درصد	۶ درصد	۳ درصد	۹ درصد
قطر	۶۸ درصد	۱۸ درصد	۴ درصد	۲ درصد	۸ درصد
مراکش	۶۸ درصد	۱۲ درصد	۴ درصد	۳ درصد	۱۳ درصد
یمن	۶۸ درصد	۱۷ درصد	۵ درصد	۴ درصد	۶ درصد
موریتانی	۶۷ درصد	۱۵ درصد	۴ درصد	۳ درصد	۱۱ درصد
الجزایر	۶۶ درصد	۱۴ درصد	۳ درصد	۲ درصد	۱۵ درصد
لیبی	۶۴ درصد	۱۶ درصد	۶ درصد	۴ درصد	۱۰ درصد
کویت	۶۱ درصد	۳۷ درصد	۵ درصد	۲ درصد	۵ درصد
مصر	۶۱ درصد	۱۷ درصد	۷ درصد	۶ درصد	۹ درصد
عراق	۶۰ درصد	۱۵ درصد	۱۲ درصد	۶ درصد	۷ درصد
عربستان سعودی	۵۷ درصد	۱۱ درصد	۶ درصد	۷ درصد	۱۹ درصد
سودان	۵۴ درصد	۲۰ درصد	۹ درصد	۷ درصد	۱۰ درصد
جمع کل منطقه	۶۷ درصد	۱۵ درصد	۵ درصد	۳ درصد	۱۰ درصد

همان‌گونه که پیش‌تر ذکر شد، زبان، ماشینی است که خلق می‌کند و در نتیجه، جهان اجتماعی را می‌سازد» (Jørgensen & Phillips, 2002, p. 9)، در نتیجه می‌توان براساس مفصل‌بندی گفتمان امنیتی-نظامی سلفی-تکفیری در منطقه غرب آسیا انتظار داشت که کنش‌ها و کردارهای امنیتی-نظامی داعش مطابق جدول (۱۸)، باشد.

در پایان این بخش لازم است به این نکته اشاره شود که شش موضوع ۱. پرونده هسته‌ای ایران و نحوه تعامل ایالات متحده با آن؛ ۲. اسرائیل؛ ۳. آینده نظام سیاسی سوریه؛ ۴. قدرت گرفتن داعش در منطقه؛ ۵. گردها و ۶. آینده گروه‌های مقاومت در عراق، لبنان، غزه و سوریه می‌توانند محل منازعات گفتمانی جدید باشند، در نتیجه این قابلیت را دارند که صورت‌بندی‌های گفتمانی در منطقه غرب آسیا را به‌صورت کامل تغییر دهند و در نتیجه آن، شاهد کنش‌های و کردارهای امنیتی متفاوتی باشیم. ضمناً همان‌گونه که نتایج مندرج در جدول‌های شماره یازده، دوازده و هفده نشان می‌دهند، عملیات طوفان الاقصی و جنایات رژیم صهیونیستی در منطقه، تأثیر مثبتی بر زنجیره هم‌ارزی گفتمان جمهوری اسلامی ایران (گفتمان مقاومت) داشته است.

جدول ۱۸: کنش‌ها و کردارهای امنیتی - نظامی گفتمان سلفی - تکفیری در منطقه غرب آسیا نشست‌گرفته از مفصل‌بندی گفتمان توسط داعش

ردیف	کنش‌ها و کردارهای امنیتی - نظامی گفتمان سلفی - تکفیری در منطقه غرب آسیا نشأت گرفته از مفصل‌بندی گفتمان توسط داعش
۱	رابطه آنتاگونیستی (با مبتنی بر ضدیت) خود را با دو گفتمان غرب و مقاومت حفظ می‌کند
۲	از برقراری رابطه آنتاگونیستی با گفتمان اخوانی اجتناب خواهد نمود
۳	تلاش ویژه‌ای در راستای احیای زنجیره هم‌ارزی خود در منطقه مبذول خواهد نمود
۴	تلاش خواهد کرد تا سوریه و عراق را در زنجیره هم‌ارزی گفتمان خود قرار دهد
۵	عملیات‌های تروریستی این گروه شدت پیدا خواهد کرد

نتیجه‌گیری

در این پژوهش مفصل‌بندی چهار گفتمان امنیتی - نظامی «مقاومت»، «غرب»، «اخوان‌المسلمین» و «سلفی - تکفیری» در منطقه غرب آسیا براساس روش تحلیل گفتمان لاکلا و موفه مورد بحث قرار گرفت. یافته‌های پژوهش حاضر ضمن تأیید فرضیه اصلی و فرعی نشان می‌دهد که چهار گفتمان امنیتی - نظامی «مقاومت»، «غرب»، «اخوان‌المسلمین» و «سلفی - تکفیری» نشست‌گرفته از مفصل‌بندی گفتمان خود مجموعه‌ای از کنش‌ها و کردارهای امنیتی را در آینده نزدیک و تا زمان مفصل‌بندی مجدد این چهار گفتمان دنبال می‌نمایند که در این پژوهش بدان پرداخته شد. در این راستا، چرایی قرار نگرفتن گفتمان امنیتی - نظامی مقاومت در منزلت هژمونیک علی‌رغم زنجیره هم‌ارزی وسیع آن مورد بحث قرار گرفت. براین اساس و مبتنی بر نتایج نظرسنجی‌های معتبر نشان داده شد که عملیات طوفان الاقصی و جنایات رژیم صهیونیستی در منطقه، تأثیر مثبتی بر زنجیره هم‌ارزی گفتمان جمهوری اسلامی ایران (گفتمان مقاومت) داشته است که لازم است با انجام یک سری از اقدامات، مانع از افت جایگاه جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان بیان‌کننده (یا اداکننده) گفتمان امنیتی - نظامی مقاومت گردید. یکی دیگر از مواردی که براساس مؤلفه‌های نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه بدان پرداخته شد، چرایی قرار نگرفتن گفتمان امنیتی - نظامی اخوان‌المسلمین در منزلت هژمونیک بود و بدین نکات اشاره گردید که گفتمان امنیتی - نظامی اخوان‌المسلمین نسبت به درون‌گذاری هم‌زمان دو عنصر «قومیت» و «مذهب (اسلام اخوانی)» اقدام نموده، لکن برقراری رابطه آنتاگونیستی (با مبتنی بر ضدیت) با سه گفتمان دیگر در منطقه اگرچه موجب گردیده که منطق

تفاوت در این گفتمان بسیار کم‌رنگ گردد لکن موجب نگرانگیده که زنجیره هم‌ارزی این گفتمان وسیع شود. ضمناً با بهره‌گیری از مفهوم «مداخله هژمونیک» به این نکته پرداخته شد که به‌استثنای تعداد معدودی از پرونده‌های امنیتی- نظامی در منطقه غرب آسیا (نظیر پرونده سوریه و لیبی)، ترکیه در بقیه پرونده‌های امنیتی-نظامی منطقه نمود و بروزی ندارد و تا زمانی که گفتمان امنیتی-نظامی اخوانی نسبت به برون‌گذاری «اسرائیل» به‌عنوان اصلی‌ترین تهدید متوجه جهان عرب در گفتمان خود اقدام ننماید و «آزادی قدس» را در گفتمان خود مفصل‌بندی نکند، دستیابی این گفتمان به منزلت هژمونیک دور از ذهن خواهد بود. در نهایت این نکته مورد بحث قرار گرفت که شش موضوع ۱. پرونده هسته‌ای ایران و نحوه تعامل ایالات متحده با آن؛ ۲. اسرائیل؛ ۳. آینده نظام سیاسی سوریه؛ ۴. قدرت گرفتن داعش در منطقه؛ ۵. گُردها و ۶. آینده گروه‌های مقاومت در عراق، لبنان، غزه و سوریه می‌توانند محل منازعات گفتمانی جدید باشند، در نتیجه این قابلیت را دارند که صورت‌بندی‌های گفتمانی در منطقه غرب آسیا را به‌صورت کامل تغییر دهند و در نتیجه آن، شاهد کنش‌های و کردارهای امنیتی متفاوتی باشیم.

فهرست منابع

- رضایی، نیما؛ محمودی، رامین (۱۴۰۲). نقش دیپلماسی در مقابله با تروریسم معاصر علیه جمهوری اسلامی ایران. روابط خارجی، ۱۵(۴). ۳۵-۶۸.
- رضایی، نیما؛ شریعتی، مجتبی (۱۴۰۱). موازنه‌سازی چهارجوبی تحلیلی برای تبیین رفتار سیاست خارجی اسرائیل در برابر جمهوری اسلامی ایران در بازه زمانی ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۲. روابط خارجی، ۱۴(۲). ۲۶۱-۲۲۷.
- رضایی، نیما؛ شریعتی، مجتبی (۱۴۰۰). ظرفیت‌سنجی شکل‌گیری رژیم امنیتی مبتنی بر «چانه‌زنی نهادی» در مذاکرات جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی. روابط خارجی، ۱۳(۲). ۳۳۷-۳۷۰.

References

- Anton, M. (2019). *The Trump Doctrine: An Insider Explains The President's Foreign Policy*. Retrieved from The Foreign Policy(FP) Magazine Website: <https://foreignpolicy.com/2019/04/20/the-trump-doctrine-big-think-america-first-nationalism/>
- Chernoff, F. (2007). *Theory and Metatheory in International Relations: Concepts and Contending Accounts*. New York & Hampshire: Palgrave Macmillan.
- Gee, J. P., & Handford, M. (2012). Introduction. In James Paul Gee & Michael Handford. *The Routledge Handbook of Discourse Analysis*. London & New York: Routledge.
- Harpham, G. G. (2013). *Language Alone: The Critical Fetish of Modernity*. Second Edition. London & New York: Routledge.
- Howarth, D. (2015). Introduction: Discourse, hegemony and populism: Ernesto Laclau's political theory. In David Howarth. *ERNESTO LACLAU: Post-Marxism, populism and critique*. London & New York: Routledge.
- Jørgensen, M. & Phillips, L. (2002). *Discourse Analysis as Theory and Method*. London, Thousand Oaks & New Delhi: SAGE Publications.
- Laclau, E. (2007). Discourse. In Robert E. Goodin, Philip Pettit & Thomas Pogge. *A Companion to Contemporary Political Philosophy*. Volume II. Second Edition. Massachusetts & Oxford: Blackwell Publishers Ltd.
- Laclau, E. (2006). Ideology and post-Marxism. *Journal of Political Ideologies*, 11(2), 103-114.
- Laclau, E. (1994). *The Making of Political Identities*. London & New York: Verso.
- Laclau, E. (1990). *New Reflections of the Revolution of Our Time*. London & New York: Verso.
- Laclau, E., & Mouffe, C. (2001). *Hegemony and Socialist Strategy: Towards a Radical Democratic Politics*. Second Edition. London & New York: Verso.
- Macdonell, D. (1993). *Theories of Discourse: An Introduction*. Oxford & Cambridge: BlackWell.
- Milliken, J. (1999). The Study of Discourse in International Relations: A Critique of Research and Methods. *European Journal of International Relations*, 5(2), 225-254.
- Mills, S. (2004). *Discourse*. Second Edition. London & New York: Routledge.
- Schiffrin, D., Tannen, D., & Hamilton, H. E. (2001). Introduction. In Deborah Schiffrin, Deborah Tannen, and Heidi E. Hamilton. *The Handbook of Discourse Analysis*. Massachusetts & Oxford: Blackwell Publishers Ltd.
- Smith, A. M. (2003). *LACLAU AND MOUFFE: The radical democratic imaginary*. Second Edition. London & New York: Routledge.

- Torfing, J. (1999). *New Theories of Discourse: Laclau, Mouffe and Zizek*. Massachusetts & Oxford: Blackwell Publishers Ltd.
- The Arab Center for Research and Policy Studies (2024). *Arab Public Opinion about the Israeli War on Gaza*. Retrieved January 28, 2025 from The Arab Center for Research and Policy Studies (ACRPS) Website: <https://arabindex.dohainstitute.org/AR/Documents/Arab-Opinion-War-on-Gaza-report-EN.pdf>
- The Arab Center for Research and Policy Studies (2020). *Arab Opinion Toward Iran 2019/2020*. Retrieved January 28, 2025 from The Arab Center for Research and Policy Studies (ACRPS) Website: <https://www.dohainstitute.org/en/Lists/ACRPS-PDFDocumentLibrary/Arab-Opinion-Toward-Iran-2019-2020.pdf>
- The Arab Center Washington DC (2023). *Arab Opinion Index 2022: Executive Summary* (Figures 20- 23-24-). Retrieved January 28, 2025 from The Arab Center Washington DC (ACW) Website: <https://arabcenterdc.org/resource/arab-opinion-index-2022-executive-summary/>
- The Fox News (2025, January 23). *Trump re-emphasizes Iran 'can't have a nuclear weapon': President Donald Trump sheds light on how he plans to push back against Iran and comments on his return to the White House during an exclusive interview on 'Hannity.'* Retrieved January 28, 2025 from <https://www.foxnews.com/video/6367603133112>
- The White House (2017). *National Security Strategy of The United States of America (NSS) 2017*. Retrieved January 28, 2025 from <https://trumpwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf>
- Trump, D. J. (2025, February 04). *Memorandum on Imposing Maximum Pressure on the Government of the Islamic Republic of Iran, Denying Iran All Paths to a Nuclear Weapon, and Countering Iran's Malign*. Retrieved February 10, 2025 from The American Presidency Project Website: <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/memorandum-imposing-maximum-pressure-the-government-the-islamic-republic-iran-denying-iran>
- Trump, D. J. (2025, January 23). *Readout of President Donald J. Trump's Call with Crown Prince Mohammad Bin Salman*. Retrieved January 28, 2025 from The American Presidency Project Website: <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/readout-president-donald-j-trumps-call-with-crown-prince-mohammad-bin-salman>
- Trump, D. J. (2025, January 23 a). *Remarks on Signing an Executive Order and an Exchange with Reporters*. Retrieved January 28, 2025 from The American Presidency Project Website: <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/remarks-signing-executive-order-and-exchange-with-reporters>
- Trump, D. J. (2025, January 23 b). *Remarks to the World Economic Forum*. Retrieved January 20, 2025 from The American Presidency Project Website: <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/remarks-the-world-economic-forum-0>

- Trump, D. J. (2025, January 22). *Executive Order—Designation of Ansar Allah as a Foreign Terrorist Organization*. Retrieved January 20, 2025 from The American Presidency Project Website: <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/executive-order-designation-ansar-allah-foreign-terrorist-organization>
- Trump, D. J. (2025, January 20). *Inaugural Address*. Retrieved January 28, 2025 from The American Presidency Project Website: <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/inaugural-address-54>
- Trump, D. J. (2024, November 12). *Statement by President-elect Donald J. Trump Announcing the Nomination of Mike Huckabee as Ambassador to Israel*. Retrieved January 28, 2025 from The American Presidency Project Website: <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/statement-president-elect-donald-j-trump-announcing-the-nomination-mike-huckabee>
- Trump, D. J. (2024, November 06). Remarks Accepting Election as the 47th President of the United States in Palm Beach, Florida. Retrieved January 28, 2025 from The American Presidency Project Website: <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/remarks-accepting-election-the-47th-president-the-united-states-palm-beach-florida>